National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
AVR 25 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

5 1310/A 124/6

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 28 (2375) XXVI aastakäik

Neljapäeval, 14. aprillil 1977 — Thursday, April 14, 1977

Üksiknumbri hind 35 centi

USA luuresatelliitide saladused venelastele

Kalifornias arreteeriti kaks Moskva teenistuses olnud ameeriklast

LOS ANGELES — Ühendriikide politseivõimud on avastanud, et 24-aastane Christopher Boyce on kahe aasta kestel müünud venelastele tuhandeid dokumente ja pabereid, mis sisaldasid Ühendriikide luure satelliitide saladusi.

Christopher Boyce töötas varem TRW Systems Inc. juures, kes andis CIA-le edasi luuresatelliitide poolt kogutud andmeid. Ülekuulamisel on selgunud,

et venelaste kätte on sattunud andmeid Ühendriikide kõige tundelisemate salaluureoperatsioonide kohta ning et CIA luureorganisatsiooni julgeolekusüsteemis on suured puudused.

Christopher Boyce töötas spioneerimisel koos ühe teise ametnikuga — Andrew Dalton'iga, kes samuti antakse kohtu alla. Mõlemad mehed pildistasid salajasi dokumente ja toimetasid need venelastele, mille eest nad said 70.000 dollarit.

„Töötasu" makseti neile välja vene agentide poolt Viinis ja Mexico Citys.

Boyce on ülekuulamisel märkinud, et TRW julgeolekusüsteem oli erakordselt puudulik ning võimaldas viia välja sadu dokumente ning neid jälle tagasi tuua.

Sihtkapitalile laekunud $40.000

Hanno Kompuse mälestusteose esimene trükk läbimüüdud

Eesti Sihtkapital Kanadas juhatuse esimees H. Lupp on saatnud kõigile Sihtkapitali liikmetele enne 24. aprilli toimuvat peakoosolekut informatsioonilise ringkirja, milles mainitakse, et ESK on seisnud juba kolm aastat eesti ühiskonna teenistuses ning selle aja jooksul on meie rahvusliku töö ja kultuurilise tegevuse elustamiseks laekunud koos 1977. aasta laekumistega üle 40.000 dollari.

Laekumised on tulnud otseste annetustena üksikisikuilt ja äristelt ettevõtetelt, kellede hulgas on ka isikuid ja firmasid väljastpoolt meie etnilist ühiskonda, kokku ligemale 150 eriannetajat.

Eriti tänu- ja märkimisväärse järjekordse annetuse 5500 dollarit tegi ESK-le äsja aiandusteadlane A. Haavaniit Owen Soundist.

Tema panus koos varemate annetustega moodustab nüüd põhikapitali, mille suurus on juba 16.500 dollarit. Teadaolevalt on see summa suurim, mis mõne meie oma ühiskonna liikme poolt on otseselt antud eestluse teenistusesse.

ESK sai hiljuti tõhusa annetuse Rahel Olbrei-Kompuselt, kes oma lahkunud eluseltsilise mälestuseks koostas ja kirjutas sisuka raamatu Hanno Kompus — „Kustutamatu nälg kunsti järele. . ."

Kogu selle teose müügist laekuv raha läheb ESK juurde loodud permanentsesse Hanno Kompuse mälestusfondi,

mille dividendidest antakse toetusi kujutavkunsti edutamiseks. Laekunud on suurem summa, kuna teose esimene trükk on läbi müüdud.

Canada Councili stipendiumid kahele andekale eesti noorele

Oscar Müllerbeck ja Mihkel Voore said mõlemad 6000 dollarit õpingute jatkamiseks

Canada Council andis Torontos kahele andekale eesti noorele 6000 dollarilised stipendiumid oma õpingute jatkamiseks. Stipendiumide saajaiks on Oscar Müllerbeck, kes õpib Toronto ülikoolis keeli ja Mihkel Voore, kelle erialaks on ajalugu. Mõlemad noored lõpetavad Toronto ülikooli käesoleval kevadel ja jatkavad õpinguid magistrikraadi saavutamiseks.

Oscar Müllerbeck õpib Toronto ülikoolis prantsuse ja hispaania keeli ning viibis möödunud suvel oma õpingute raamides ühe Hispaania ülikooli juures.

Ta kavatseb oma õpinguid jatkata lingvistika alal Montrealis McGilli ülikoolis,

milleks talle annetati ka Canada Council'i 6000 dollari suurune stipendium.

Mihkel Voore lõpetab käesoleval kevadel Toronto ülikoolis ajaloo teaduskonna ja on valinud endale erialaks Venemaa ajaloo, pearõhuga 19. ja 20. sajanditel.

Talle annetati Canada Councili 6000 dollari suurune stipendium, mida ta kavatseb teha samuti vene ajaloo alal.

Mihkel Voore on uurinud põhjalikult ka dissidentide liikumist Venemaal varematel aegadel ja kirjutanud sellel teemal pikema essee.

Mihkel Voore ja Oscar Müllerbeck mõlemad on lõpetanud Toronto Eesti Täienduskeskkooli ja kuuluvad akadeemiliselt korp! Fraternitas Esticasse.

Laup., 23. aprillil kell 6 p.l. toimub Peetri kiriku saalis Toronto Eesti Ap.Õigeusu koguduse

NÄITEMÜÜK - PEREKONNAÕHTU

Rikkalik käsitööde müügilaud, loterii, oksjon ja kohvilaud

KÕIK SÜDAMEST TERETULNUD!

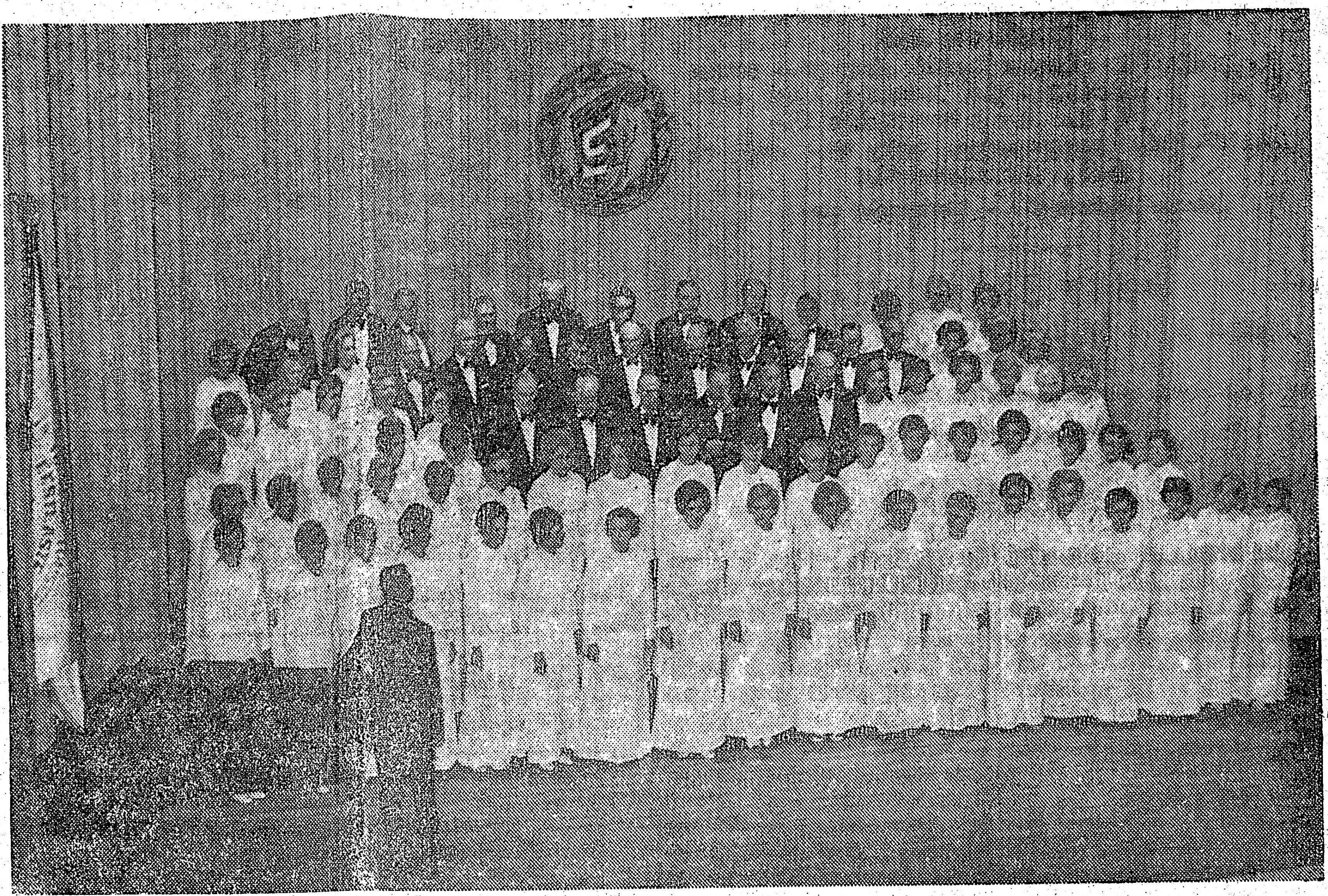

Üle 80-liikmeline Toronto Eesti Segakoor äsja 25. aastapäeva puhul toimunud juubelikontserdil. Koori ees klaveri juures koorijuht U. Kook.
Foto: Tommy Tomson

Ameeriklased võtsid kinni vene kalatraaleri

Ühendriikide territoriaalvetes kalastas ka vene kalatraaler „Juhan Sütiste"

BOSTON — Ameerika Ühendriikide rannavalve pidas kinni ja tõi Bostoni sadamasse N. Liidu kalatraaleri „Taras Shevtshenko", mis oli kalastanud Ühendriikide 200 miililise rannatsooni piirkonnas. See oli juba mitmes kord, kus N. Liidu kalatraalerid on Ühendriikide territoriaalvete uut piiri rikkunud kuid Ühendriigid vaatasid esimestele rikkumistele läbi sõrmede. „Taras Shevtshenko" ülevõtmise puhul märkis president Carter, et „kusagil peab nendel piiririkkumistel olema ka piir."

Ühendriikide ajakirjanduses mainitakse, et N. Liidu kalalaevad on viimase kahe nädala kestel kolmel korral rikkunud Ühendriikide 200 miililise territoriaalvete piiri ning on kalastanud keelatud vetes.

Vaatamata rannakaitse nõudmistele on Valge Maja kõigil kolmel korral teinud korralduse nõukogude kalatraaleritele vabaduse andmiseks ning nende minna laskmiseks.

Valge Maja vahelesegamine rannakaitse tegevusesse on häirinud Ühendriikide kalureid, kes on juba aastaid saanud suuri majanduslikke kahjusid seetõttu, et välismaised kalatraalerid on Ühendriikide rannikuvetes teostanud röövpüüki.

Küsimuse on üles tõstnud ka mitu Esindajatekoja liiget, kes mainivad, et president Carter ei arvesta Kongressi poolt vastuvõetud seadustega.

Ühendriigid rakendasid 200 miililise territoriaalvete piiri teatavasti möödunud märtsis ja juba esimese kuu kestel tabati 97 laeva, kes rikkusid uut piiri, nende hulgas 53 vene kalatraalerit. Ühendriikide välisministeerium on avaldanud N. Liidu valitsusele hoiatuse massilise territoriaalvete rikkumise eest.

Teiste N. Liidu kalatraalerite seas rikkus Ühendriikide territoriaalvete õigusi ka eesti luuletaja „Juhan Sütiste" nimeline vene kalatraaler.

Washington võtab Euroopa kommunistlike parteide suhtes leebema hoiaku

WASHINGTON — Ühendriikide välisministeeriumis avaldatud deklaratsiooni tulemusena on Carteri valitsus pehmendanud Washingtoni senist ranget hoiakut Lääne-Euroopa kommunistlikkude parteide suhtes. Välisminister Kissingeri ajal võeti nende parteide suhtes teatavasti täielikult eitav seisukoht, kuid nüüd mainiti välisministeeriumist, et Ühendriigid ei sega nende Euroopa riikide sisemistesse asjadesse, kus kommunistlik partei on võimeline saavutama silmapaistvaid ja mõjuvaid tagajärgi parlamendivalimistel. Deklaratsioon on ilmselt mõeldud Itaalia ja Prantsusmaa kommunistlikkude parteide kohta.

Ameeriklased võtsid üle vene teise kalalaeva

BOSTON — Ühendriikide rannakaitse toimetas teise N. Liidu kalalaeva Bostoni sadamasse, mis oli kalastanud Ühendriikide territoriaalvetes. Ühtlasi avaldas Ühendriikide valitsus N. Liidule hoiatuse, et kui sellised piiririkkumised jatkuvad, siis toob see paratamatult kaasa suhete jahenemise mõlemate riikide vahel.

Teise vene kalalaevana toodi Bostoni sadamasse „Antanas Snechkus", mis on 503 jala pikkune N. Liidu Atlandi kalalaevastiku üks emalaevadest.

Ühendriikide rannavalve võttis N. Liidu laeva üle president Carteri isikliku käsu põhjal.

Valge Maja pressisekretär Jody Powell mainis, et Ühendriikide valitsus on kaua aega talunud N. Liidu kalalaevade piiririkkumisi ning ei ole laevu üle võtnud lootuses, et olukord paraneb.

Kuid „ühegi inimese kannatus ei ole lõppematu," kinnitas pressisekretär,

kui ta selgitas president Carteri korraldust vene laevade ülevõtmiseks ja Ühendriikide sadamasse toomiseks.

President Carteri poeg Hiinas

PEKING — Ühendriikide presidendi Jimmy Carteri 27-aastane poeg Chip viibib praegu Hiinas kus ta kohtus peaministri asetäitja Li Hsien-nien'iga. Chip Carter mainis kokkusaamisel, et ta isa taotleb paremaid suhteid Hiinaga.

Andrew Young:

Kommunism Aafrikas ei ohusta Ühendriike

WASHINGTON — Ühendriikide peadelegaat Liitunud Rahvaste Organisatsioonis Andrew Young, kes on juba mitmel puhul imestust äratanud oma kummaliste märkuste ja kommentaaridega, tähendas Washingtonis, et ameeriklastel ei maksa „kommunismi pärast Aafrikas hulluks minna" ning neil tuleks sellega seoses vältida kiireid aktsioone.

Andrew Young, kes on teatavasti ameerika neeger, mainis lisaks, et N. Liidu mõju Aafrikas on väga piiratud vaatamata sellele, et venelased on minevikus abistanud Nigeeriat, Gineat ja Gaanat. Young väitis,

et tema on mures külma sõja pärast ning tema arvates tuleks olukorda põhjalikult kaaluda enne kui asuda mõne kiire aktsiooni teostamisele.

Young tuli taas avalikkuse ette oma vana võitega, et Kuuba sõdurid on aidanud Angoolas olukorda „stabiliseerida", toonitades eriti, et kuubalased kaitsevad Gulfi õlitööstusi Angoolas. Ta mainis, et kuuba sõdurite toetus Angoolast üle piiri Zairesse tunginud mässajatele ei ole kindlaks tehtud ning pidas vajalikuks esile tuua, et Ühendriikidel pole vaja karta, et nad ei saavuta Aafrika kommunistidega majanduslikku koostööd. „Niipea kui võitlused lõpevad ja kaubavahetus algab, oleme meie võitjad," kinnitas Andrew Young, kes oli varem valitud Georgia osariigist Kongressi liikmeks.

Moskva tahab tuumarelvade alal järele jõuda USA-le

WASHINGTON — Ühendriikide Keskluure Agentuuri (CIA) uus juhataja admiral Stansfield Turner kinnitas, et venelased lükkasid Ühendriikide ettepanekud strateegiliste tuumarelvade piiramiseks tagasi põhjusel, et neil on praegu valmimisel uued tuumarelvad. Turneri arvates on ameeriklased praegu veel strateegiliste tuumarelvade alal venelastest ees kuid uued programmid annavad neile võimaluse USA-le järele jõuda ja isegi ameeriklastest mööduda.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA
VABA EESTLANE
VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675
TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50
TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—
LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50
Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Koostöö Moskvaga

Nixoni-Fordi-Kissingeri päevil oli raske mõistatada, millised olid N. Liidu ja Ameerika Ühendriikide tegelikud vahekorrad, kuna neid varjas paks saladuse suitsukate, mille varjus venelastega opereeris välisminister Kissinger. Nüüd uue mehe Valgesse Majja tulekul on hakanud siiski pikkamööda selginema selle omapärase suhtlemise ja koostöö telgitagused, mis seni avalikuks tulnud asjaolude järele olid üles ehitatud suurele järelandmistele Moskvale.

Kremlile on see kahtlemata mõistmata ja arusaamatu kui vastastikuse koostöö huvides hakatakse ka nendelt vastutasuks midagi tahtma, kuna seni ajani on nad alati olnud soodustatud olukorras. Kui venelased praegu pidevalt rikuvad Ühendriikide rannavete õigusi ja teostavad Ühendriikide rannikul röövpüüki, siis ei ole siin tegemist eksitusega navigeerimisel ega kogemata juhtunud vahejuhtumitega vaid külma ja kainelt kaalutletud röövpüügiga, milleks venelased arvavad endil õiguse olevat. Ja seda sel lihtsal põhjusel, et nad on alati harjunud võtma ja teiste kulul elama, millist teguviisi Ühendriikide välispoliitika juht Henry Kissinger kõigiti soodustas.

See erisoodustuste osaliseks saanud partneri hoiak ilmnes võrdlemisi selgepiiriliselt ka Ühendriikide välisminister Cyrus Vance äsjase külaskäigu ajal Moskvasse, kus venelased ameeriklaste uued ettepanekud strateegiliste tuumarelvade piiramiseks külmalt tagasi lükkasid, esitamata omalt poolt vastuettepanekuid. Partei peasekretär Brezhnev ja välisminister Gromõko pidasid sel puhul vajalikuks Ameerika Ühendriikide uut juhtkonda võrdlemisi kõvade sõnadega kritiseerida ja neile etteheiteid teha. Brezhnev mängis samal ajal vanale ja läbipaistvaks kulunud kaardile, kinnitades, et N. Liit tahab ameeriklaste sõprust ja koostööd, kuid Ühendriikide juhtkond veeretab sellele sõbralikule suhtlemisele kive teele ette. Nende väidetega kinnitati, et Moskva on valmis koostööks ja kokkulepete sõlmimiseks — kuid ainult venelaste tingimusel ja neile suurte järelandmiste tegemisega.

Kremli praegused malekäigud näitavad, et venelased mängivad ameeriklastega ehtsat bolshevistlikku mängu — kaks sammu edasi ja üks tagasi. N. Liidu juhtkonna kõvad sõnad on mõeldud Ühendriikide presidendi ja tema nõuandjate proovile panemiseks ja ameerika liberaalsete ringkondade mõjutamiseks. Kõvadele sõnadele järgnevad mõned leebed väljendused ilusate koostöövõimaluste piltide seinale maalimisega mis peavad panema ameeriklased mõtlema ja uutele sõpruslepingutele alla kirjutama. Nii on see mäng käinud viimaste aastate jooksul ja nii tahab Kreml seda oma huvides jatkata. Jääb ainult loota, et Ühendriikide president Carteril ja tema nõuandjatel jatkub kindlat kätt ja ettenägelikkust seda mängu läbi näha ja vastavalt ka oma välispoliitikat juhtida.

K. A.

Lugeja kirjutab:

Lõiked meediumis

Segaste tunnetega loeme lehest Toronto Aiandusklubi viimase kokkutuleku kirjeldust, kus on juttu lõigetest. Algul ei taha hästi aru saada, mis selle lõike all mõteldakse, siis aga taipad, et vastava emakeelse sõna ununemise järgi tõlgime ingliskeelse Cutting'u ja suur Silvet annabki vaste — lõige.

Õigekeelsuse sõnaraamatust abi otsides leiame märksõna lõige all: juurdelõikamisel kasutatav paberist mudel (rätsepatöös); kviitungi, rahakaardi äralõigatav osa, talong j.n.e. Oletame, et on otsitud sõnaraamatust õiget nimetust vale märksõna alt. Ja huvitav, et koosolijaist keegi ei meenutanud nimetusi pistik ja pistoks. Esimene on rohtjas ja teine puitunud võrse osa, mis peale parajaks lõikamist istutatakse (pistetakse) juurutamiseks mulda või sagedamini mõnda teise vastavasse segusse. Ingliskeel on siin meie keelest abitum kuna annab mõisted Softwood Cutting ja Hardwood Cutting. Tegeluses põrgatakse siin ka paradoksile, kuna on üldreegliks et: Softwood Trees are mainly propagated by Hardwood Cuttings; Hardwood Trees are propagated by Softwood Cuttings. Parem jääme oma pistiku ja pistoksa juurde, üsna veider oleks neid asendada „pehmepuu“ ja „kõvapuu“ lõigetega.

Taimede paljundamine võib muidugi toimuda ka veel lehtpistikutege, juurpistikutega j.n.e. Huvitav, kui kord jõuaksime muldvõrsikutega paljundamiseni, milleks me küll selle tegevuse ristiksime? Suur Silvet annab vastava ingliskeelse märksõna „Layer“ all: panija, asetaja; muneja, kihiline (magus) kook aga ka võrsik, võrsikute abil paljundama j.n.e. Ettevaatlik tuleks olla ka sõnade kasutamisel, mis teatud määral mõistetavad võivad olla ainult siinses keelepiirkonnas, näiteks meedium. Suur Silvet annab märksõna medium all: keskmine; keskkond; vahend, vahendus; meedium (eriti spiritismis) vahetalitaja vaimude ja materjaalse maailma vahel j.n.e.

Võidakse küsida, miks nii palju kära teha paari sõna pärast. Aga miks olla hoolimatu oma keele vastu, või lüüa käega, et vast läheb veel läbi see kord. Kuhu, kui kiiresti kipume kaduma? Pea vastu nii kaua, kui saad . . !

ARVID VILMS

● Peeter Mühlberg, endine Stokholmi noor, kes nüüd elab USA-s Washingtonis, viibis oma ameeriklannast abikaasaga pühade vaheajal Stokholmis vanematel külas. Abikaasa töötas senini Valges Majas president Fordi nüüd lahkunud staabis.

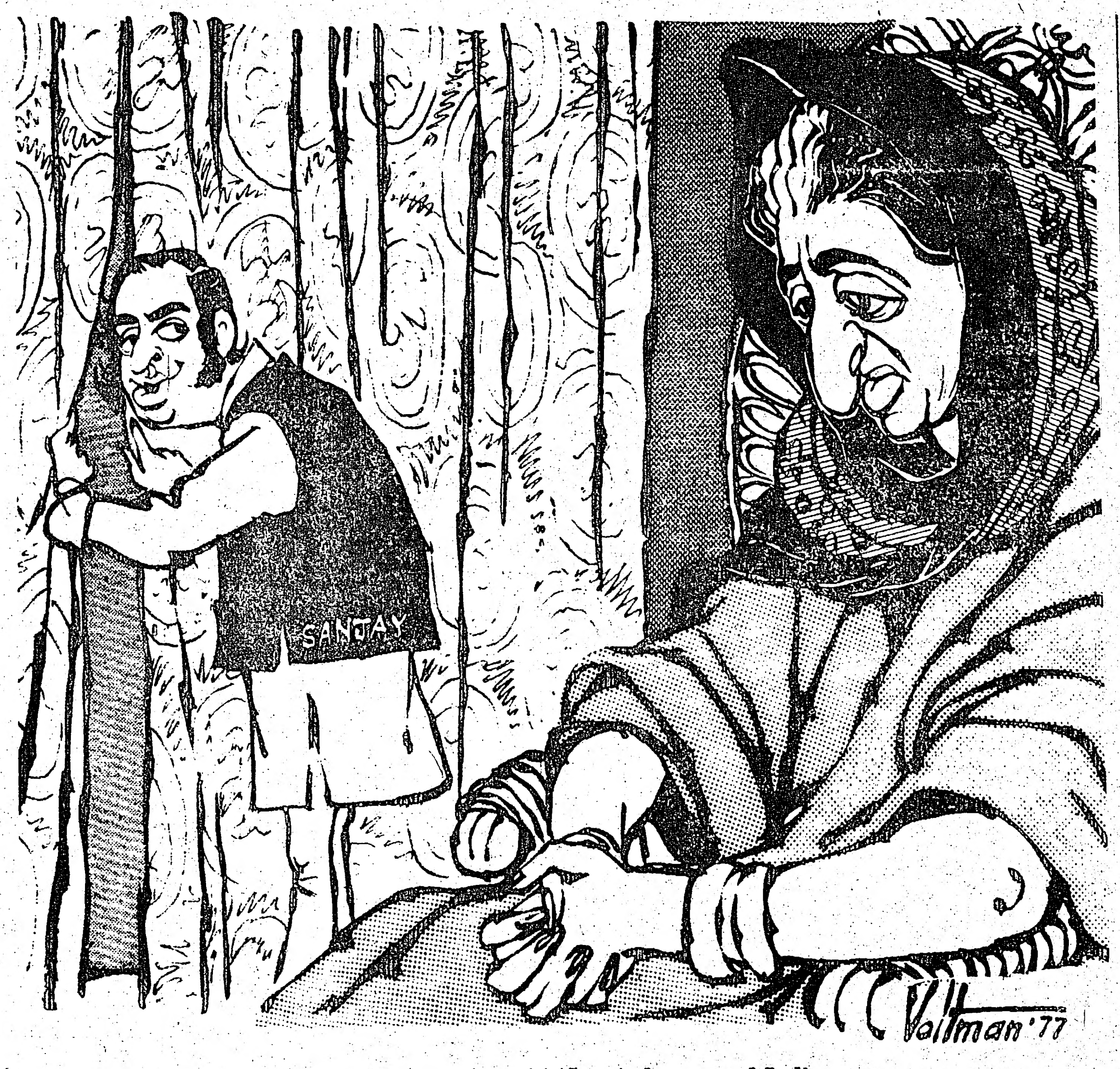

Ema ja poeg — troonilt tõugatud suurused Indias.

Kas venelased on valmis välksõjaks?

NATO sõjalise komitee esimees, inglise admiral Peter Hill-Norton eitab möödunud ja ka käesoleval aastal mitu korda avaldatud väidet, et KeskEuroopasse koondatud N. Liidu ja teiste Varssavi liidu riikide sõjalisel jõud oleks võimelised ilma erilise ettevalmistuseta alustama rünnakut Lääne-Euroopa vastu.

Hill-Norton ei eita aga, et aeg hoiatuse saamiseks on lühenenud: „Aga ma olen absoluutselt kindel selles, et see ei ole vähenenud nullini“.

Hiljuti The Washington Postis ja The Guardianis avaldatud Michael Getleri artiklis käsitleti üksikasjalikult Lääne-Euroopa võimalusi kaitsta end N. Liidu võimaliku rünnaku vastu.

Artikkel oli rajatud üle kümnele jutuajamisele lääneliitlaste sõjaliste ja poliitiliste asjatundjatega Brüsselis ja mujal.

Getleri järgi ükski nendest asjatundjatest tegelikult ei uskunud, et lääs suudaks ükskõik kui kaua pidada vastu Varssavi liidu konventsionaalsete relvadega teostatud rünnaku vastu ja lüüa seda tagasi ilma tuumarelvi kasutamata. Teiselt poolt aga ükski nendest asjatundjatest ei uskunud — vähemalt mitte oma avaldustes ameerika lehe kirjasaatjale — et N. Liit võiks või tahaks niisugust rünnakut alustada või et Kremlil oleks küllalt julgust niisuguseks sammuks, mis võiks viia terve maailma hävimisele tuumarelvade läbi.

Asjatundjate keskel ei tekitagi kõige suuremat muret üldise kallaletungi hädaoht, vaid rohkem võimalus, et kallaletung võiks toimuda NATO põhja- või lõunatiival, näiteks Norras või Türgis.

Selle hinnanguga on aga vastuolus see, et The Daily Telegraphi andmetel lääne luureasutused peavad praegu kõige tõenäolisemaks sõja võimaluseks just välksõda, mille hoiatusaeg oleks ainult 2—3 päeva.

NATO peakorteris tunti aga ka muret, et N. Liit võib kaunis kaugele ette valmistada oma rünnakuplaane, ilma et lääs saaks olla kindel, et küsimuses on tõeline sõjaoht. N. Liit võib ju näiteks esimeses faasis korraldada suured sõjaväe manöövrid ja järgmistel päevadel viia oma sõjalaevad sadamatest ulgumerele.

Lääneriikide valitsustel oleks raske teostada niisuguste sammude vastu mobilisatsiooni, kuna tegelikku rünnakut ei ole ju toimunud — mobilisatsioon oleks niisuguses olukorras poliitiliselt liig ebapopulaarne samm.

Ka kardetakse Lääne-Euroopas seda, et USA president võibolla ei reageeriks küllalt kiiresti hädaohule idast.

Teisalt lääne asjatundjad leiavad, et on ka tegureid, mis mõjuvad kaasa selleks, et hädaoht võibolla ei olegi nii suur kui on kardetud. Admiral Hill-Norton ütles oma jutuajamises veel ms., et mõte N. Liidu võimalikust üllatusrünnakust „on jama“. NATO ei maga, ei ole rumal, ei tegutse aeglaselt ja tal ei ole puudus andmetest.

Ajalooline tõsiasi on, et ründaja vajab edu saavutamiseks teatud ülekaalu. Selle suuruse üle võidakse vaielda, kuid kolmekordne ülekaal on enam-vähem õige ja vastasel ei ole seda. Tal on nõrgem laevastik.

Tal on arvuline, kuid võibolla mitte kvalitatiivne ülekaal õhus. Tal on ligi kolmekordne ülekaal maal, kuid on sõltuv sellest, kuidas seda arvestada.

Venelased ei ole kaks ja pool meetrit pikad. Meie mõlemad oleme 1,80 meetrit pikad, kuid venelased kasvavad kiiremini“.

Peale selle on küsimuses Varssavi-liidu vägede usaldatavus.

Venelased saavad võibolla usaldada Ida-Saksamaa kuut hästi väljaõpetatud ja varustatud diviisi, kuid kas ka teisi, on väga küsitav.

Peale selle peab Moskva ilmselt pidama osa oma vägedest rünnaku ajal satelliitmaadel nende vaoshoidmiseks.

Varssavi liidul on umbes 920.000 meest ja NATO-l umbes 700.000. Kuid Varssavi liidu vägedest on umbes 600.000—700.000 N. Liidu omad ja see ei ole NATO asjatundjate arvates küllalt, et teostada välksõda Lääne-Euroopa vastu.

(EPL/ER)

Jugoslaavia kaalukeeleks

Tito zhongleerib ida ja lääne vahel

NATO mitmes suunas ähvardatud lõunarinde läheduses asuva Jugoslaavia erapooletus on suure strateegilise tähtsusega. Itaalias ähvardavad kommunistid saavutada positsioone valitsuses, Kreeka ja Türgi tüli kestab, kumbki nõuab NATO-lt toetust ja ähvardab vastasel korral lahkuda. N. Liidus oodatakse pikisilmi Tito surma ja sellele järgnevaid võimalikke (venelaste poolt õhutatud) siserahutusi.

Tito on pärast ametlikku lahkumist N. Liidu satelliitide perest 1948 teostanud osavat köietantsu ida ja lääne vahel. Ajuti muutuvad vahekorrad ida suunas halvemaks, siis käiakse Moskvas külas või võetakse Moskva külalisi vastu ja vahekorrad paranevad.

Majanduslikku ja sõjalist toetust võtab Jugoslaavia meeleldi vastu mõlemalt poolt.

Tito on üks peamisi nn. kolmandate riikide hk erapooletute liidu organiseerijaid. Esialgu on kindel liit sõlmimata, käiakse ainult koos nõu pidamas.

Kuidas on tegelikult lugu Jugoslaavia lääneriikidele olulise neutraliteediga? On teada, et Brezhnev Belgradis käies nõudis Jugoslaavialt vene sõjalennukite ülesõiduõigust, baase N. Liidu laevastikule ja tugevamat poliitilist ning majanduslikku koostööd. Tito ütles ametlikult ei ja teatas nõudmistest ka avalikult partei liikmetele — kuus nädalat hiljem.

Tegelikult on N. Liidu sõjalaevadel remondi otstarbel kasutada kaks Jugoslaavia sadamat — Kraljevico ja Tivat.

Seda olukorda ei pea Jugoslaavia naabrid — Itaalia ja Kreeka — eriti ohtlikuks.

Halvem on lugu sellega, et N. Liidu transportlennukid on kolm korda kasutanud Jugoslaavia territooriumi ülelendamiseks, et toetada sõdivaid pooli: Araabia riike sõjas Iisraeli vastu aastatel 1967 ja 1973 — ning mis hoopis halvem — Angoolas viibivaid Kuuba vabatahtlikeks ristitud palgasõdureid.

Viimane nähtus avab ebameeldivaid võimalusi lääneriikidele. Tulevikus on N. Liidul võimalik toetada sele teel kas Kuuba palgasõdureid või ükskõik milliseid Moskvast inspireeritud relvastatud jõude üle Jugoslaavia lendavate transportlennukite varal sõjavarustusega.

Need jõugud võivad teostada nn. vabadusvõitlusi ükskõik millises Aafrika riigis.

Seal on sõjajõud üldiselt nõrgad ja halvasti varustatud. Hästivarustatud ja distsiplineeritud sõjaväeüksused võivad kergesti vallutada suuri alasid ja kukutada valitsusi.

Maailmapoliitika muutub ikka globaalsemaks. Sündmused Lõuna- ja Lääne-Aafrikas võivad mõjutada Lääne-Euroopa ja USA õliga varustamist, kuna õlitransport toimub ümber Aafrika. Jugoslaavia erapooletuse vaikne rikkumine võib omakorda muuta jõudude tasakaalu Aafrikas — mandril, mis hakkab ikka enam omama strateegilist tästsust, kuna see asub üheltpoolt Lääne-Euroopa ja USA ning teiseltpoolt Aasia ja eriti õlirikka Lähis-Ida ühendusteede vahel.

Lääneriigid on Jugoslaaviale andnud rikkalikku majanduslikku toetust, midagi vastu nõudmata.

Venelased annavad vähem, aga nõuavad rohkem, nagu ikka. Ja nende lähemaks sihiks on kogu Euroopa surumine Jugoslaavia (ja Soome) positsiooni.

(EPL/AI)

Kommentaarid

Ühendriikide presidendi Jimmy Carteri poolt moodustatud valitsust peetakse üldiselt tugevaks ja suurte võimetega valitsuseks, kes on võimeline praegustel sise- ja välispoliitilistel segastel ja keerulistel aegadel ohje kindlalt käes hoidma ning Ühendriike üle karide juhtima.

Kuid Carteri meeskonnas leidub ka üksikuid nõrku kohti ja nendest rääkides suunatakse sõrm esmajoones presidendi isiklikule sõbrale mustanahalisele Andrew Young'ile, kelle Carter nimetas Liitunud Rahvaste Organisatsiooni Ühendriikide peadelegaadiks, kellel kõrvuti suursaadiku tiitliga on ka valitsusliikme staatus.

Andrew Youngi vabandajad ja kaitsjad ütlevad, et Young on oma väljendustes liiga otsekohene ning ei tunne veel diplomaatilist keelt, mille tulemusena ta satub oma sõnade tagajärjel sageli kuuma pudrukausi äärde ning Carter ja välisministeerium peavad tema suust lendulastud tuliseid lauseid jahutama. Tegelikult ei ole siin siiski tõenäoliselt probleemiks ainult liigne otsekohesus vaid hoopis sihilikkus ja isegi teatud ülbus, eriti kui tegemist on rassiküsimustega, mis ilmselt on Andrew Youngi erialaks.

Andrew Youngil on tema ebadiplomaatiliste ja kummaliste väljenduste pärast olnud juba terve rida pahandusi. Alles äsja nimetas ta Briti televisioonis esinedes Inglismaad „chicken'iks“ rassiküsimustes, mille all tuleb mõista ....argpükslikkust. ..Inglismaal tõusis selle järele nii suur pahameeletorm, et Young oli sunnitud avalikult vabandama. Ühendriigi peadelegaadi teiste „diplomaatiliste väljenduste“ hulka kuuluvad sellised väited, et Kuuba sõdurite viibimine Angoolas on vajalik olukorra „stabiliseerimiseks“ ning et temale on rassiprobleemid palju tähtsamad kui kommunismi probleemid.

Ehkki Andrew Young on mitmel puhul väitnud, et need on ainult tema isiklikud arvamised, heidavad need teataval määral varju ka Ühendriikide administratsioonile, kuna Young omab väga kõrge positsiooni ja tema seisukohti võetakse valitsuse seisukohtadena. Andrew Youngi senised mõtteavaldused lasevad välja paista, et ta on eeskätt huvitatud Aafrika riikide küsimusest, kuid maailmas on peale selle veel palju teisi probleeme ja meie tahaksime väga teada, kuidas suhtub Andrew Young Balti riikide vabastamisesse vene kommunismi ikke alt.

*

Vene kommunistlik rezhiim on alati hädas olnud usklikkudega ja usuliste traditsioonidega. Viimasel ajal valmistavad usklikud Kremli härradele palju meelehärma, kuna usuline liikumine hakkab haarama üha suuremal arvul noori. See on Kremli tagatubades nagu punase rätiku näitamine, sest vanade kirikus käimisega võib veel kuidagi leppida, kuid noored... Nendega kipub asi tõesti käest ära libisema.

Öeldakse, et hädaga sööb kurat isegi kärbseid ja seda on hakanud nüüd tegema ka vene võimumehed. Noorte kirikutest eemale meelitamiseks rakendati suuremate kirikute lähedal lihavõttepühade öösel tegevusesse kinod, kus näidati erietendusena ameerika filme, mida tavaliselt N. Liidus ei esitata. Ning televisiooni saatejaamad saatsid samal ajal südaöösel erisaateid, kus rakendati rock'i muusika ansambleid, milledele punased võimumehed tavaliselt vaatavad kõvera pilguga ja viltu silmadega.

Poliitbüroo uus taktika usklikkude vastu võitlemiseks näitab, et Venemaal peetakse siiski usku kommunismile suuremaks vaenlaseks kui seda on rock'i muusika ja ameerika filmid, mis kommunistide hinnangu kohaselt on tembeldatud dekadentseiks.

AMI

VALVEARST NÄDALALÕPUL

16. ja 17. apr. on valvearstiks dr. R. Vanaselja, tel. 751-7777.

Kindral Laidoneri abikaasa asub Jämejalal

Sain hiljuti kodumaalt teate Maria Laidoneri kohta. Ta on ikka veel Viljandi Jämejalal, olles seal viibinud juba aastaid. Kuidas ta sinna üldse vastu võeti, on teadmata; ta ei kuulu ju õnneks mitte Jämejala haigete kontingenti, kes tavaliselt on psüühhilised haiged.

Viimased teated temast sain isikult, kes Haapsalus olles hoolitses Maria eest. See isik kolis aga olude sunnil mujale. Maria L. oli Haapsalus üksi jäädes kolinud Nõmmele ühe tuttava proua juurde.

Õnnetuseks suri see vanaproua aga varsti ja siis sõitnud M. L. jälle ühe tuttava proua juurde.

Kuulsin hiljuti aga, et M. L. on endiselt veel Jämejalal. Ta mälu olevat kaunis viletsaks jäänud, ka ta jutuajamine olevat nüüd palju tagasihoidlikum. Pole ka imestada, sest M. L. on nüüd juba 88 aastat vana. Muuseas on ta ka oma surikleidi eest juba ise hoolitsenud. Ta saab ju väikese pensioni veel, nüüd 30 rbl. kuus, Haapsalus olles aga 50 rbl.

Õnneks käib aga keegi proua M., kes vanasti olnud prantsuse keele õpetaja keskkoolides, teda ülepäeva vaatamas. M. L. tundvat teda siiski veel ära ja rõõmustavat alati ta külastamise üle.

Surikleidi eest hoolitsemine näitab aga, et M. L. siiski taipab oma praegust olukorda, ta mõistab nüüd ka, et tal ei ole ühtegi oma inimest, kes tema eest veel hoolitseks.

Kas see ei ole sügavalt kurb? Selles teates, mis ma sain, siiski lõpus ka hea teade. Jämejala arstid olevad hoolsad kõikide oma hoolealuste vastu, samuti siis ka kõik õed ja tean nii, et Marie Laidoneri eest ikkagi võimaluste piirides korralikult hoolitsetakse.

Hea seegi, et teda peale pr. M. keegi enam külastamas ei käi. Teame ju, et kui meie president Konstantin Pätsi, kes ka üksvahe Jämejalal oli, külastajad vaatama tahtsid tulla, siis saadeti ta Viljandist hoopis Venemaale.

M.S./VABA EESTI SÕNA

HOGAN
PONTIAC BUICK Co. Ltd.
348 Danforth Ave., Toronto
PONTIAC FIREBIRD
LE MANS ASTRE
BUICK VENTURA II
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod
Esindaja:
Paul Juttus
Telefon: äris 461-3561
kodus 423-5716

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

TULUMAKSULEHTEDE TÄITMINE
MARK TUOMOLA, B.A.
Tel. kontoris 481-2416
kodus 488-1801
191 Eglinton Ave. E. Toronto
Toronto Soome Ühispanga II korral. — Avatud igal päeval 10—10, laup. 10—3.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Toronto Eesti Segakoori 25. aastapäeva juubelikontserdi soliste ja tegelasi. Vasakult: pianist J. Kivik, koorijuht U. Kook, solist Tamara Norheim, koori esimees G. Teres ja solist A. Kittask.
Foto: Tommy Tomson

Läti pastor Rootsi

Kohtas eesti vange vene vangilaagrites

STOKHOLM — Pärast 16-aastast viibimist N. Liidu sunnitöölaagrites Mordvas, Tomski ja Omski piirkonnas Siberis, pääses Rootsi valitsuse vahendusel läände 76-aastane läti luteri kiriku õpetaja Hugo Maximiljans Grivans. Nüüd seisis ta Stokholmis ajakirjanduse ja raadio esindajate ees pressikonverentsil Carlton-Hotellis, et anda aru kõigest, mis temaga on sündinud.

Grivansi perekond — abikaasa ja poeg — asuvad juba ammu (1944 saadik) Rootsis ja on pidanud võitlust, et teda perekonna juurde saada. Ent isegi ühe poja surma puhul ei võimaldanud seda Nõukogude võimud. Alles nüüd andis kaheksas taotlus rootsi võimude vahendusel tulemusi.

Ta saab ühineda abikaasaga Boråsis ja näeb oma poega, tsiviilinseneri Göteborgis.

Grivans jutustas Balti Koostöökomisjoni pressikonverentsil oma elamustest. Ta jäi pärast perekonna põgenemist oma koguduse juurde Ventspilsi. Kui ta 18. novembril 1945 jumalateenistuse lõpetanud oli läti rahvushümniga, algasid tema vintsutused. Ta kutsuti NKVD-sse aru andma. Pastor vahistati ja siis algasid ülekuulamised süüdistustega rahva üleskihutamises.

Esimene vahistamine kestis vaid paar nädalat, siis lasti ta koju.

Ent juba 18. veebruaril 1948 vahistati ta uuesti ja toimetati Riiga, kus teda üle nelja kuu pressiti, et ta üles tunnistaks „riigivaenulise tegevuse".

Ülekuulamised käisid päevad ja ööd, ülekuulajad vahetusid, teda aga ei lastud magada rohkem kui paar-kolm tundi ööpäevas. Ta mõisteti — ilma ühegi motivatsioonita — 10 aastaks vangilaagrisse Mordvas. 1951 viidi ta edasi Siberisse Tomski ja kaks aastat hiljem Omski.

Amnestiaga 1956 vabanes ta ja tuli tagasi Lätisse.

Sellest vangistusajast jutustades üksikasju, selgub, et Grivans on Mordva vangilaagris, kus oli umbes 21.000 vangi, kohanud ka palju eestlasi. Seal viibisid ka mõned Rootsi poolt 1946 N. Liidule välja antud lätlased, ta nimetas siin kahte nime, Zielkaja ja Ziemelis, kes olid samuti mõistetud 10 aastaks vangilaagrisse pärast Rootsist N. Liitu tagasitulekut. Mõlemad elasid vangistuse üle, kuid Ziemelis suri tagasi jõudes Ventspilsis 1962.

Grivansi jutustuse järele on Lätis olnud andmeid, et paljud väljaantud surid laagrites — teada on 52 nime. 1952 kuulis ta Siberis Magadanist üle toodud vangilt, et sinna oli saabunud 4000 balti vangi, kellest selle lahkumisel olid elus veel vaid 800.

Vabastamisega ei lõppenud aga kirikuõpetaja kannatused. Olles kontakti võtnud perekonnaga Rootsis, vahistati ta jälle 17. juunil 1958, kuna tsensuur pidas tema poolt pojale saadetud usulist sõnavõttu „nõukogude vastaseks" (see käsitles kristlaste saatust Rooma riigis).

Sellest oli küllalt tõendiks riigivaenulises tegevuses — NKVD leidis piltlikule kõnele kirjas aktuaalsed vasted.

Jälle 8 aastat vangilaagrit. Ta vabanes 1966.

Nüüd asus ta taotlema väljapääsu. Ikka tagasilükkamised. Desperatsioonis toimetas ta läände helilindi omapoolse apelliga ja hiljem filmi oma elust ja kirikust, mida muide möödunud aastal Stokholmis ajakirjandusele näidati.

Nüüd kui teda KGB-sse kutsuti ühenduses väljasõiduloa andmisega, huvitas ametnikke eriti küsimus: kes on see, kes tolle filmi valmistas? Anti mõista, et kui ta seda ei ütle, siis ei lastagi teda Rootsi.

— Võim on teie käes. Tehke kuidas arvate. Minu südametunnistus ei luba kedagi ära anda, oli Grivansi vastus.

Ta sai siiski välja ja nüüd näidati sama filmi veel kord pressile tema kommentaaridega.

Pastor elas läänest tulnud pakkidest. Vaimulikel ei ole õigust pensionile. Kui ta palus sotsiaalabi, siis ka seda ei antud. Ainult ühel korral 10 aasta kohta sai ta 10 rubla.

Grivans oma lõppsõnas tänas Rootsi valitsust ja kaasmaalasi Rootsis abi eest.

Sudburys kaalutakse Eesti Kodu rajamist

SUDBURY (VE) — Sudbury Eesti Seltsi korralisele peakoosolekule 3. apr. 77. Matteuse kiriku seltskondlikes ruumes, oli kogunenud kohaliku eestlaskonna „raudvara", 20-ne osavõtja näol, mille tõttu kvoorumi puudusel ametlik koosolek algas põhikirja kohaselt tund aega väljakuulutatust hiljem. Ooteaja kasutas Juta Kõvamees-Kitching ära, tema väljendust mööda: „EV aastapäeva kõne sisuliseks jatkamiseks" Sudburysse Eesti Kodu soetamiseks. Kogunud informatsiooni Catchellis oleva „Gospel Hall'i" müügil olemisest jne., olles isiklikult seda hoonet vaatamas käinud, andis ta koosolijaile pildi mil moel ja milleks on võimalusi seda hoonet omada. (Kirik ja seltskondlikud ruumid). Mõttevahetuse korras leiti, et eestlaskond Sudburys on vananenud, vähenenud, noorte pealekasv puudub ja seesuguse ehitise omamine ja ülalpidamine käiks Sudbury eestlastel üle jõu. Seni on ilusasti ja odavalt läbi saadud.

Kuna kohe järgneva ametliku koosoleku osas valimistel uude juhatusesse keegi endisest juhatusest ei kandideerinud ja oli ka teisi keeldujaid, siis kutsutakse kokku uus peakoosolek kuu aega hiljem probleemide lahendamiseks.

Selle koosoleku kutse saadetakse kõigile Sudburys ja lähikonnas teadaolevaile eestlastele, ühes kinnisvara soetamise küsimust käsitava ankeetlehega,

millise vastused töötab läbi SES revisjoni komisjon ja esitab peakoosolekul ka vastava aruande.

Umbkaudse arvestuse järgi on silmapilgul Sudburys ja lähemas ümbruses ca 130 täiskasvanut „puhteestlast", 40 segaabielus- (eestlasi 20); noori (ülikoolis + teismelisi) 30; lapsi 31. Kuigi „Liiva Hannus" viib aegajalt mõne vanema ridadest, on märgata noorte haritlaste Sudburysse elama asumist (insenerid, art j. t.) ja noorem põlv on asunud ka teenistusvõimaluste avardudes perekondade suurendamisele (2—3 last) kuigi veel on noorpaare, kes „mõtlevad" mis teha...

Seega ei ole Sudbury „raudvaral" küll põhjust niiväga pessimismiks tulevaste päevade kohta, küll aga püsiva koos- ja kaastöö kehutamiselt laiemalt, kui ainult oma perekonna tutvusringkonnas.

Kuigi meid iseloomustab peale rahvusluse veel range individualism, on see ainult tervitatav, et igaüks mõtleb oma peaga, kuid, siiski peame leidma endile midagi siduvat kas või liivast keerutama köit, millega köidaks ühte me olemise sihi: eestluse säilitamise siin, kui sellega ka ükskord jõuame liivlaste: ühe perekonnani...

KAI KÄÄRID
MAALID MUUGIL suures valikus.
Helistage ette 225-5595.
390 Princess Ave., Willowdale

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST
oma panusega
EKN-ule Kanadas!
958 Broadview Ave.,
Toronto 6, Ont.
◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET · OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

KAASMAALASED
Laenu vajaduse korral kasutage
Toronto Eesti Ühispanga madalaid
laenuintressimäärasid.
HÜPOTEEKLAENUD 9,5% aastas
Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.
PERSONAALLAENUD 10,2% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.
ÜHENDUSES ON JÕUD!

SOOME AUTOKOOL
Meadowvale Driving School
Sõiduõpetus soome ja inglise keeles. ☆ Individuaalne õpetamine. ☆ Kogemustega kutseline õpetaja. ☆ Tunnid päeval ja õhtul. ☆ Tasuta koju järeletulek.
ERILINE TÄHELEPANU NÄRVILISELE SÕIDUÕPPIJALE.
Helistage täna!
Telefon kodus 826-5327, kontoris 675-1692

Hillside Bakery and Delicatessen
2851 LAWRENCE AVENUE E. Tel. 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen
Värsked saadused iga päev —
Kõik delikatessid saate meilt
Äri avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „.....“ .... 197..... Tellimise katteks lisan $ .... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi ....

Aadress ....

ARMAST ABIKAASAT

MARE SÜTIS't

mälestab kurbuses

KARL

ARMAST ÕDE JA TÄDI

MARE SÜTIS't

mälestavad leinas

HELMI abikaasaga
TEET ja JÜRI perekondadega

LAHKUS MEIST IGAVESTI SINNA, KUS EI OLE VALUSID, ARMAS

MARE SÜTIS

Sind leinavad

ERIKA ja AUGUST REESALU

HEAD SÕPRA

ARMAND SAUNIK'ut

mäletavad

A. SEPA abikaasaga
R. SEPA abikaasaga
T. SEPA perekonnaga
V. NIITENBERG perekonnaga
V. SEPA perekonnaga
I. SEPA

MINU ARMASTATUD HEAD SÕPRA JA ENDIST PEREMEEST

ARMAND SAUNIK'ut

mälestab sügavas leinas

Olgu Sulle rahus
puhata kerge!

ARTEMI KASS

KODU-EESTIS SURNUD ARMAST VANAEMA JA VANA-VANAEMA

HELMI KUKK'e

1887 — 1977

mälestavad

TOOMAS ja JUDY KUKK lastega
ANDRES ja MIRJE KUKK

KALLIST SÕPRA

MARTIN KÖSTNER'it

leinavad

TIINA ja JÜRI HANSEN perekonnaga

ARMAST EMA

MARIE PÕLD'u

neiuna Timpmann
sündinud 14. septembril 1887 Hummulis
surnud 9. aprillil 1977 Torontos

„Mina olen ülestõusmine ja elu;
kes minu sisse usub, see peab elama,
ehk tema küll sureb!"

mälestavad kurbuses

JUTA ja LEO

Mälestavad leinas armast „TUULE MAMMAT"

MARIE PÕLD'u

naabrid ja sõbrad

ALFRED LELLEP abikaasaga
ELLI PETERSON
HEINO RIGA abikaasaga
ALICE SAAGE
HUGO SOOLEPP perekonnaga
ENN TERASMÄE perekonnaga

ARMAST KOGUDUSE LIIGET

MARIE PÕLD'u

sündinud 14. septembril 1887 Eestis
surnud 9. aprillil 1977 Torontos

Jeesus ütles: „Mina olen ülestõusmine
ja elu, kes usub minusse see elab,
ehk ta küll sureb."

mälestab jällenägemise lootuses

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

ARMAST ISA JA VANAISA

ALEKSANDER KRABI't

sündinud 4. veebruaril 1895 Asukülas
surnud 11. aprillil 1977 Haapsalus

mälestavad armastuses

„Mina olen ülestõusmine ja elu;
kes minusse usub, see elab,
ehk ta küll sureb."

ASTA ja PEETER
ANNE, LINDA, PETER JR. ja MARGI abikaasaga

ARMAST ONU

ALEKSANDER KRABI't

mälestavad jällenägemise lootuses

„Ma tean, kellesse ma usun."
2. Tim. 1:12

EDGAR ja VICTOR perekondadega Kanadas
JULIUS ja OSKAR perekondadega Eestis

ARMAST VILISTLAST

dipl. ins. HANS TRUUVERT'it

mälestab leinas

korp! TEHNOLA

Eesti rahvatantsijad kuninglikel pidustusil

LONDON — Kuninglikkude pidustuste raames toimub reede 10. juuni õhtul Royal Albert Hall'is suurejooneline rahvusvaheline laulude ja tantsude pidustus. Teiste pagulasrahvaste hulgas on sinna kutsutud tantsima ka Londoni Eesti Seltsi Rahvatantsurühm. Arvatavasti võtab sellest õhtust osa ka kuninganna Elizabeth II.

ARMAST SÕPRA JA SUVITUSKAASLAST

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad eestlased Kanali järvelt

A. ASOR
H. HIIUVÄIN
H. JUUDAS abikaasaga
J. KÜNNAPUU abikaasaga
J. KÜTT abikaasaga
L. PANT
J. SIIG abikaasaga
O. SILM abikaasaga
V. SILM perekonnaga
M. SILM abikaasaga
H. TALU abikaasaga
I. TEDER
H. TOOTS abikaasaga

HEAD SÕPRA

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad kurbuses

F. HOMITS perekonnaga
A. MELISTE abikaasaga
E. MELISTE perekonnaga

KODUKÜLA LAPSEPÕLVESÕPRA

ARMAND SAUNIK'ut

mälestavad

OTTO ja ELLA RANNAMÄE
ETS ja MARTA MAAR
HUGO KÖHLER
ÜLO TENSUDA

ARMAST ENDIST PEREMEEST

ARMAND SAUNIK'ut

mälestab

JAAN UNTVEIL perekonnaga

ARMAST VILISTLAST

HARDY UNT'i

sündinud 11. augustil 1921 Eestis
surnud 28. veebruaril 1977 Austraalias

mälestab leinas

KORPORATSIOON VIRONIA

ARMAST VILISTLAST

rer. merc. MARTIN KÖSTNER'it

sündinud 19. detsembril 1899
surnud 29. märtsil 1977 Göteborgis, Rootsis

mälestab

KORPORATSIOON ROTALIA

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

467 Sherbourne St, Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

JOHANNES TEDER

Sündinud 7. veebruaril 1905
Surnud 7. aprillil 1977

Mälestab

EELK Toronto
Vana Andrese Kogudus

Ja ma nägin uut taevast
ja uut maad.
Ilm. 21:1

END. SIDE KAASVÕITLEJAT

JOHANNES TEDER'it

mälestavad leinas

SIDEMEHED

LAHKUS MEIE KESKELT ARMAS

MARE SÜTIS

Mälestavad leinas

perekonnad:
JAKOB RISTSOO
JAAN TERTS

UNUSTAMATA ARMAST

MARE't

mälestavad kurbuses

HANS ja MEELI

MARIE PÕLD'u

mälestavad leinas

MAI, RAIMOND ja MARKUS

ARMAST VILISTLAST

ERIKA LINDE-HAKKAJA't

surnud 29. märtsil 1977 Vancouveris

mälestab leinas

EESTI NAISÜLIÕPILASTE SELTS

KAUAAEGSET KALLIST SÕPRA

JOHANNES TEDER'it

mälestab

KARL POLLI abikaasaga

ARMAST LAULUVENDA

JOHANNES TEDER'it

mälestab sügavas leinas

TORONTO EESTI MEESKOOR

KIRIKUD

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik, (Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 17. apr. kell 5 p. l. JUMALATEENISTUS ja pühapäevakool.

Laup., 23. apr. kell 3.30 EELK Kanada Praostkonna Sinodi LÕPUJUMALATEENISTUS. Teenivad kõik praostkonna vaimulikud. Uue praosti ja praostkonna nõukogu liikmete ametisse õnnistamine piiskopi poolt. Jutl. õp. H. Laaneots, solist V. Tali.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

„Lähen Jõekäärule, eks ema?"

Soojad, tihti päikeserikkad päevad kuulutavad, et suvi tuleb. Noortes põleb juba tugev kevadepalavik. Need, kes ise Jõekääru ilu ja võlu tunnevad, otsivad ammu lehest täpsemat informatsiooni oma kalli suvekodu kohta. Need, kes on veel liiga tillukesed ehk esmakordselt suvekodusse lähevad, ei jää ka maha. Nende vanemad hoolitsevad selle eest, et noor saab mitmekesist suvetegevust nautida, ilusas eesti keeles, uute ja vanade sõprade keskel.

Käesoleval aastal on Toronto Eesti Naisseltsil hea meel mainida, et suvekodu on jõudnud ajajärku kus ta on endale kasvatanud juhtkonna. Nimelt, selle aasta juhatajateks on praegused pedagoogid ja endised kasvandikud Jüri Laansoo ja Ants Sulev.

Jõekääru alustab suvekodu tegevusega pühapäeval, 10. juulil ja lõpetab tegevuse laupäeval, 20, augustil. Osavõtumaks nädalas esimeselt lapselt perekonnas on $50.00; teiselt ja igalt järgnevalt lapselt $40.00 (olles suvekodus samaaegselt). Laste registreerimismaks on $5.00 enne **31. maid.** Peale seda tähtpäeva tõuseb registreerimismaks $10.00-le. Registreerimislehti saadab välja pr. Helje Valter (31 Wishing Well Dr., Agincourt, Ont., M1T 1H9. Tel. 491-6493).

Talgumaks on s. a. $40.00 perekonnalt, ehk kaks 6 tunnilist tööpäeva. Talgupäevadeks on määratud: 14., 15. ja 28. mai ja 4., 5, 18., 19. juuni 1977. Talgutest saab osavõtta ainult eelregistreerimise korras. Eelregistreerimist teatada: Pr. Erika Potisepp (tel. 499-1692); Pr. Mai Musta (tel. 449-3838); Pr. Helje Valter (tel. 491-6493; aadress: 31 Wishing Well Dr., Agincourt, Ont., M1T 1H9).

Talgulistel palutakse koguneda söögisaali juurde kell 10 hommikul kokkulepitud päeval. Kaasa võtta vajalikud tööriistad. Talgulistele pakutakse soe lõunasöök.

Nägemiseni Jõekäärul.

TORONTO EESTI NAISSELTSI JUHATUS

Leeripüha Hamiltonis

Esimene Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kogudus Hamiltonis korraldab leerinoorte õnnistamise jumalateenistuse tänavu 22. mail kell 3 p. l. oma tavalises jumalakojas. Õnnistatakse järgmised noored: Silvia Anne Aarlaht, Hannes Aasa, Marion Lydia Arro, Mart Himma, Katrin May Koppvillem, Toomas Kruusel, Andres Aksel Lepp, Heidi Ilona Lepp, Irene Lynn Orav, Lea Karen Poltov, Olav Victor Randoja, Priit Karl Riimand, Robert Saar, Cindy-Ann Tali, Katrin Lillian Tali, Aida Evelyn Tammer ja Carmen Aune Zulps.

Õnnistamisteenistusel teenivad piiskop Karl Raudsepp ja õp. Tõnis Nõmmik. Laulab Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor ja leerilapsed Olav Kopvillemi juhatusel, orelil Eva Rammo.

⊕ USA-s populaarne pianist ja helilooja Don Shirley esineb oma trio kontserdiga üle pikema aja New Yorgis, Carnegie Hallis, reedel, 27. mail. Sellesse triosse kuulub tshellokunstnik mag. Jüri Täht. Kontrabassimängijana kuulub triosse Ken Fricker.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi

MÜÜA

ROYAL BEACH
Talvekindel 5-ruumiline bungalow + 2 ekstra magamistuba garaazhiga kokku ehitatud. Väga ilus krunt. 2 min. jalutuskäik järveranda.

LEASIDE
Heas korras 5-ruumiline moodne maja, garaazh. 1 kinnislaen omanikul.

WOODBINE — O'CONNOR
Eraldiseisev 7-ruumiline maja. Oma sõidutee, garaazh.

Uno Mankin Realtor
2670A Yonge St. Toronto, Ont.
M4P 2J5.
Tel. 487-4477, kodus 447-2017

ALNA
TORONTOS

Piduülikondade rentimine

Ülikonnad ja püksid tellimisel

437 DANFORTH AVE.
Tel. 463-8104

VINEERID
Üle 70 erineva sordi kohapealseid, haruldasi ja eksootilisi vineere.
PLYWOOD & HARDBOARD
saetakse teie soovikohaselt
ULMIA puutööriistad, tööpingid & Contact cement, tiikpuu-õli, „water stains", äärekaunistused, inlay, marketrii tarbed.
THE PLYWOOD SHOP
142 Davenport Rd. (tagahoovis)
921-9505

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
GAASI- ja ÕLIKÜTETE parandus ja puhastus
I. TIHANE — 447-9745
◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

S. BROGOWSKI, O.D.
OPTIK
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES

VAJATAKSE LAPSEHOIDJAT
2 päeva nädalas maist kuni septembri lõpuni
1. ja 4. a. lapse juurde Bloor—Royal York Rd. raj. Ülikooli noor teretulnud!
Helistada pr. Anne Linkruus, tel. 233-4743

PONTIAC — BUICK
GMC UUED AUTOD
Suur valik pruugitud autosid
BILL KUNNAS PLAZA PONTIAC BUICK Ltd.
3400 DUFFERIN ST. & HWY 401
(Yorkdale'i ärikeskuse vastas, Torontos)
TELEFON 781-5271

Soome müürsepp teeb
KAMINAID
kodudesse ja suvilatesse.
Helistada pärast kell 6 õ. Kari, 429-6883

Leedu nimega eesti lauljatar Taanis

Kontsertaktusel Stokholmis tegime tutvust rõõmsameelse lauljatari Eva Tamulenasega Kopenhaagenist, kes erilise ilmekusega kandis ette Miina Härma „Tuljaku". Tema lavarutiin ja nüansirikas metsosopran võitsid publiku südamed, kutsudes esile kauakestvaid kiiduavaldusi.

EVA TAMULENAS

Samas kerkis ka küsimus, kes on Eva Tamulenas, nii puhta eestikeele diktsiooniga, aga leedu nimega nooremapõlve laulja elukohaga Kopehaagen?

Kuna lauljanna juba samal õhtupoolikul pidi Taani tagasi sõitma, et esmaspäeval alustada prooviga Taani Kuninglikus Ooperis, saime ainult mõni sõna juttu ajada.

Selgus, et päritolult on Eva Tamulenas eesti vanemate laps. Tema isa, ka tema muusikainimene, suri sõja ajal.

Ema põgenes sügisel 1944 väikese tütrega Lääne-Saksamaale.

Diipii-laagis kohtas ta leedulast Matheus Tamulenast, kellega abiellus ja kes adopteeris väikese Eva.

Tänutundest oma kasuisa vastu, kes teda suure hoolitsusega üles kasvatas ja koolitas, õppis Eva ära leedu keele ja on laulnud ka leedulastele.

Perekond rändas välja Lääne-Saksamaalt USA-sse, asudes elama Chicagosse.

Ameerikas elas Eva Tamulenas 11 aastat. Ta sai laulu alal Wisconsini osariigi Racine kolledzhi stipendiumi.

Õppis edasi Lawrence Universitis Appeltoni linnas. Sealt sai stipendiumiga Viini 1961. a. Austria pealinna konservatooriumi ooperikoolis kohtas ta üht taani stipendiaati, kellega abiellus ja siirdus Taani, kus ta elab nüüd juba lahutatuna ja laulab Det Konglige, Taani Kuningliku Ooperi koosseisus.

Nüüd käivad proovid Mozarti „Cosi fan Tuttega", jutustab Eva.

See ooper tuleb esietendusele aprillis. Laulab Dorabella osa.

Kopenhaagenis debüteeris Rosina rollis Rossini „Sevilla habemeajajas".

Olen palju laulnud ka Taani raadios ja mitmes Lõuna-Rootsi eesti keskuses. Ooperilaval tegin ka paazhi osa Richard Straussi ooperis „Salome".

Külastan tihti oma vanemaid Ameerikas. Seal olen esinenud leedulastele leedu keeles. Neid on seal ju nii palju, et teevad isegi oma vabal ajal Chicagos ooperit. Lapsena käisin saksa algkoolis Freisingis, Müncheni lähedal. Oskan ikka veel baieri dialekti, naerab Eva.

Lapsena hakkasin klaverit mängima.

Alles ameerika kollezhis tuli mul tõsine huvi laulu vastu.

Alguses tõesti ei teadnud, kummale ennast pühendan, kas klaverile või laulule.

Ja milline oli tunne eestlastele laulda meie suurel aktusel?

Kontsertsaal on ju nii kohutavalt suur! See ehmatas alguses päris ära. Aga hea akustika ja publiku soe suhtumine tekitas minus hea tunde. Tundsin, et olen oma inimene.

Edasi jutustab Eva Tamulenas, et

juunis asub ta kaheks aastaks Gelsenkircheni Theater im Revieri juurde Lääne-Saksamaale.

Taani ooper paneb oma lava kaheks aastaks suure remondi tõttu kinni, nii tuli siis saksa tööleping õigel ajal.

Kaasmaalastele Euroopas ja Ameerikas loodab Eva Tamulenas edaspidigi esineda. Ja kaasmaalaste all mõtleb ta niihästi eestlasi kui leedulasi.

EPL/KARIN SAARSEN

WORLD famous PianOs

Hea klaver on eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.

REMENY

HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West
Toronto, tel. 363-1966

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

Teen igasuguseid
MAALRITÖID
seest ja väljast,
tapeedid ja „Vinyl".
üle 20 a. kogemused.
Tel. 769-8038

Bittner's

Euroopamaitselised toidud
Lihasaadused & delikatessid

Tuntud kõrgekvaliteedilisi ja peenemaitselisi liha- vorsti- ja suitsutussaadusi ning delikatesse
LEIATE MEIE ÄRIDEST!

Peakontor: 21—25 Medulla Ave. Toronto 18, Ont.
Laod: Toronto, Montreal
20 ÄRI: Toronto, Montreal, Ottawa, Kitchener, Waterloo, Burlington, Hamilton, St. Catharines, Mississauga, London, Oshawa, Pickering

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

aatco travel service (north) limited
2450 Victoria Park Ave. (MCA BLDG.)
Willowdale, Ontario M2J 4A1 • Tel. (416) 497-3622
Meie sihiks on anda Teile usaldusliк ja meeldiv teenindus ja olla abiks kõikides reisidega seoses olevates vajadustes ja probleemides.
Helistage: ANJA KIVINEN — 497-3622

Ed. Riisna

Kassisaba kivisõdadest ülemaalise noorsooliikumiseni

4.

Torontos on eesti lasteaia agaraks juhatajaks juba mitmeid aastaid Alice Kullango (neiuna Kullerkann), kes tuletab meelde oma nooruspäevi ÜENÜ rahvatantsijana. Meenutab, kuidas ta on külastanud Põhjamaade mängudel Rootsit, Taanit ja Soomet ÜENÜ rahvatantsu esindusrühmaga. Neid on kõikjal vastu võetud suure sõbralikkusega ja neil on olnud suur edu, kuigi neid oli midagi vaid kaheksa paari. Rahvarõivastusega on olnud siis veel raskusi, kuna need tulid n.ö. kolikambrist välja tuua ja olid ununemas, aga kuidagi saadi hakkama. Juhatas ja oli ühtlasi ka pillimeheks (viiulil) Ullo Toomi. Alice meenutab, kuidas neile kord oli kingitud kast tundmatut puuvilja, millist nad enne polnud söönud ega teadnud kuidas seda süüa. Nüüd teab ta küll — olid virsikud . . .

Pr. Kullango mäletab neid esinemisi ja reisimisi naabermaade noorte juurde kui unustamatuid elamusi. Nende külastustega loodi sidemeid Põhjamaade noortega, mis eriti tihedateks kujunesid Rootsi ja Soomega.

Veel hiljem ka Rootsis harrastas Alice Kullango rahvatantsu, mida õpetas eesti koolis.

Alice abiellus hiljem ins. Harras Kullangoga, kes oli ka agar seltskonna tegelane — mitmel puhul Balti Liidu esimees Torontos ja hiljem kuni oma ootamata surmani Eesti Liidu esimees.

Ka võimlemine algas oma võidukäiku ÜENÜ ridades. Ernst Idla, taluperemehe poeg Tallinna külje all asuvas talus, oli hakanud noorelt huvi tundma võimlemise vastu ja täiendas end sel alal ka välismaal. ÜENÜ-s leidis ta võimlemisele soodsa pinna ja vajalise organisatsiooni. Ta jäi ÜENÜ võimlemise juhtijaks ja inspiraatoriks kuni vaba Eesti lõpuni. Tema üritused ja kavad olid vahest nii suurejoonelised, et meil oli muret ja tegemist, kuidas majanduslikult otsad otsadega kokku saab. Aga kuidagi tuldi ikka toime, vaatamata suurtele kuludele. Ja edu oli alati kindlustatud.

TEISI KESKSEID NOORSOO ORGANISATSIOONE

Muidugi ei saa väita, nagu olnuks ÜENÜ ainuke keskne organisatsioon noorsoo liikumise alal. Vaba Eesti algupäevil algas ka n.n. koolinoorsoo liikumine ja võttis hästi hoogu. Selle keskus ja hooandjad asusid Tartus. Mäletan, et Aleksander Johanson = Elango oli selle liikumise entusiastlikke juhte. Kaasa aitas agaralt vanema põlve tegelastest prof. Villem Ernits. Ka Ants Oras (hiljem ka professor) kuulus minu mälestuses sinna.

Algul oli meil omavahel isegi õige tugevat rivaliteeti, sest ka ÜENÜ liikumist kandis sel ajal peamiselt kooli noorsugu, kuid see haaras kõiki noori. Koolinoorte liikumine ei kestnud siiski kaua. Midagi juhtus moraalsel pinnal koolinoorte kongressil Viljandis, mis ei leidnud koolipappade heakskiitu, ja peale selle liikumine vaibus.

Teiseks võistlejaks ÜENÜ-le ähvardas kujuneda NMKÜ (YMCA). Juba 1920-dal aastal saabus Venemaalt Tallinna YMCA Ameerika organisaator mr. Scott, et rajada NMKÜ võrku Eestis. Venemaal oli ta tegevusele tehtud lõpp peale kommunistlikku riigipööret. Ta oli suurepalgaline organisaator, kelle elustiil oli kui mõnel riigisaadikul. Rahast ei näinud puudu olevat.

Olime algul õige pahased, seda enam, et Scott lõi kohe sidemed kohapealsete saksa ringkondadega. Ent ta oli osav mees ja diplomaat. Kutsus mind kohe omapoole lõunale, kui talle selgus, kes oli protesti hing. Meie väitsime, et meie Eesti noored oskame end ise organiseerida ja ei vaja välisabi. Aga Scott oskas vastolud siluda ja meil kujunes sõbralik vahekord. Kinkis meile isegi pesapalli kaika ja palli ja õpetas meid pesapalli mängima. Ta pidas kõnesid, selgitades YMCA sihte. Tõlgiks oli tal Georg Meri, pärastisi Välisministeeriumi juhtivaid ametnikke. Scott oskas natuke ka vene keelt, mispärast saime temaga ka otse asju ajada.

NMKÜ tegevus piirdus peamiselt vaid kahe linnaga — Tallinna ja Tartuga, niipalju kui mäletan, ja haaras rohkem tehnilist ja praktilist ala — mitmesugused kursused (nagu autokursused), kehakultuur ja muidugi loengud, kus ka minul tuli kõnelemas käia hea vahekorra süvendamiseks. Me ei seganud teineteist.

NMKÜ eeliseks olid suuremad rahalised võimalused Ameerika YMCA toetuse tõttu. Neil oli võimalus pidada omale ka palgalisi juhte, ametnikke, instruktoreid, üürida ruume jne.

Veidi hiljem asus tegevusse ka YNCA (NNKÜ), et tööle rakendada naisnoori. Kristlikke noorte süsteemis hoiti sugupooled lahus.

Tegime vahet noorsooliikumise ja „noorsooliigutamise" vahel. ÜENÜ ja Koolinoorsoo Liit olid tüüpilised noorsooliikumised noorte endi poolt algatatud. NMKÜ-d ja NNKÜ-d tuleb pidada noorsoo liigutamiseks organiseeritud vanemate poolt ülevalt alla. Selline oli ka hiljem moodustatud maanoorte (põllumeeste kogude) organisatsioon. Osaliselt peaks sinna liigitama ka skautluse. Skautlik organiseerimine sai oma alguse isegi enne ÜENÜ-d Anton Õunapuu algatusel, kes oli võimlemisõpetaja Tallinna keskkoolides. Õppisin teda tundma Westholmi gümnaasiumis ja saime headeks sõpradeks. Ta hukkus Vabadussõjas kangelasena.

Kui ÜENÜ-s kaua aastaid mingist palgalisest töökohast ei olnud juttugi, siis paranes asi, kui valitsusvõimud hakkasid viimaks ÜENÜ tegevust hindama. Püüdsime riigi juhtivaid tegelasi ligi tõmmata Keskjuhatusse ja teistesse organitesse (nõukogu moodustati hiljem). Nii oli meie sidemeheks viimaste aastate jooksul Haridusministeeriumi peasekretär Kurvits, kes kuulus Keskjuhatusse (suri aastaid tagasi Torontos). Ta hoolitses selle eest, et Haridusmin-i eelarvesse võeti summasid ÜENÜ tegevuse toetamiseks. Keskjuhatuse esimeheks saime viimaste aastate kestel majandusministri abi A. Kelleri, kelle mureks oli, et Haridusmin-i toetust meile Majandusmin-is ei kärbitaks. Ja Tallinna osakonna esimeheks oli kaua aastaid Majandusmin-i eelarve osak. juhataja Karl Kranfeldt-Karineem. Nad kõik olid ka aktiivsed ja ideelised noorsoolased. Karineem arreteeriti kommunistide poolt ja kadus koos perekonnaga.

OLEME MÄEL JA PEASEKRETÄRI AUGUST MEIKUPI PANUS

Nüüd võimaldus meil palgata omale ka peasekretäri, kelleks sai kauaaegne Keskjuhatuse liige ja endine esimees August Meikup. See oli õnnelik valik. Peale seda, kui oli lõpetanud Tallinna Õhtukeskkooli, oli saanud temast koolimees. Ta loobus koolitööst, mis oli õieti tasuvam, et võtta oma kätte ÜENÜ keskne juhtimine. Ta oli tasakaalukas ja aeglase loomuga mees, kes ei ärritunud ja keda ma kunagi ei näinud vihasena. Väga mitmekülgsete kultuuriliste huvidega. Oskas keeli, mängis orelit, täiskarsklane ja mittesuitsetaja. Tema suur teene oli ka sidemete algatamine ja tihendamine naaberriikide noorte org-idega, eriti Rootsiga, mille keelega ta kuidagi toime tuli. Vastastikused külastused ja ekskursioonid naaberriikidesse kujunesid ÜENÜ tavalisteks asjadeks ja Meikup oli alati meie hea esindaja.

Algaastail oli meil ÜENÜ osakondade organiseerimistööks nende ridade kirjutaja poolt koostatud väike broshüür, mis valgustas ÜENÜ struktuuri ja tegevuse mitmekülgseid alasid. See broshüür oli suureks abiks ja vältis igakordsete organisaatorite või instruktorite kohale saatmise vajaduse. Kuna Haridusministeeriumi ergutusel nüüd ka kooliõpetajad kohtadel kaasa lõid, siis oli organiseerimistöö sujuvus veelgi rohkem kindlustatud. Kui broshüüri arvukas trükk otsa lõppes ja tuli vajadus uue väljaande järele, võttis Meikup oma peale selle täiendamise vastavalt tegevusaastate jooksul omatud kogemustele. Meikupi professorliku iseloomu juures ei ole imestada, kui teoks sai paks raamat, mille pealkirjaks oli vist „Noorsoo töö mailt". See oli nagu doktori väitekiri ja tõesti autor väärinuks seda teaduslikku kraadi. Kahjuks ei ole ma kuskil vabas maailmas ühtegi eksemplari sellest leidnud. Meikup suri kõrges vanaduses aastate eest New Yorgis ja mul on mulje, et tal omalgi ei olnud seda raamatut kaasas kodumaalt.

(Järgneb)

TIIU PESSA

Maali- ja laulukunsti eestlastele Los Angelesis

LOS ANGELES — Kevadine Los Angeles elab sel aastal kunsti tähe all. Äsja toimusid sopran Eva Wilsoni ja organist Carl-Otto Märtsoni kontserdid Eesti Majas kui ka kirikus. Naan Põld esineb Los Angeleses aprilli alguses ning Läänerannikul hästi tuntud maalikunstnik Tiiu Pessa avab oma kunstigalerii 9. aprillil Laguna Niguelis tuntud kunstikoloonia Laguna Beachi läheduses.

Sopran Eva Wilson ja orelikunstnik Carl-Otto Märtson esinesid kontsertidega reedel 18. märtsil Los Angelese Eesti Majas ja pühapäeval, 20. märtsil Angelica Luteri kirikus Los Angeleses. Kontsertide korraldajateks olid Los Angelese Eesti Selts ja EELK LA kogudus. Mõlemal kontserdid olid rahvarohked.

Eva Wilsoni ja Carl-Otto Märtroni kirikukontsert toimus hea akustikaga Angelica Luteri kirikus pühapäeval 20. märtsil. Esmaspäeval, 21. märtsil toimus University of Southern California ülikooli tuliuues Schoenberg Instituudi aulas Eva Wilsoni kontsert, mis helilindistati ülikooli raadio KUSC jaoks. KUSC raadiojaam on tuntud oma heade klassikaliste muusikasaadete tõttu. San Franciscos esinesid kunstnikud peale eestlastest publiku ka Münchenis asuva Goethe Instituudi vahendusel ameeriklastele. Kunstnikud peatusid nädalapäevad Los Angeleses perekond Elmar Lepiku kodus, kuid oli ka teisi kaasmaalasi, kelle külalislahkust kunstnikud nautisid.

Läänerannikul hästi tuntud kunstnik Tiiu Pessa kauane unistus saada oma kunstistuudio on täitunud ja hiljuti omandas ta omale uues ehituses Laguna Niguel'is avara stuudio.

Stuudio ametlik avamine toimub laupäeval, 9. aprillil. Stuudios tuleb esitusele Tiiu Pessa oma looming ja töid teistelt kunstnikkudelt. Tiiu Pessa sündis 1935. aastal Lihula alevikus Eestis. Ühe aasta ta õppis American Academy of Art Stuudios Chicagos ja kolm aastat University of Illinois'is, kus omandas BFA kraadi ning sai joonistusõpetaja kutse. Kooli lõpetamise järele töötas ta kolm aastat rakenduskunstnikuna Champaignis, Illinois osariigis. 1962. aastal asus ta elama Kalifornia osariiki. 1962.—1970. aastad olid kõige intensiivsemad loomingu aastad, mille kestel Tiiu Pessa maalis ligi 500 maali.

Eesti Vabariigi aastapäeva aktus toimus Los Angeleses laupäeval, 26. veebruaril Eesti Majas rahvarohkelt. Tervitusi oli tulnud Ühendriikide välisministri k. t. A. A. Hartmanilt, Kalifornia osariigi sekretärilt March Fong Eu'lt ning Los Angelese Linna nõukogu proklamatsioon, millele oli alla kirjutanud Los Angelese linnapea Tom Bradley ja linnavolikogu liikmed. Aukonsul Ernst Laur mainis oma kõnes,

et tuleb olla ettevaatlik kodumaalt välismaale külla tulnud tegelaste vastuvõtmisega, eriti „Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu" liikmetega, kelle eesmärgiks on siinsete eesti organisatsioonide tegevuse halvamine.

Ühingu huvi on suunatud eriti nooremale generatsioonile, sest need juhivad tulevikus meie organisatsioonide tegevust välismaal.

Los Angelese Eesti Naisklubi väljaantud „Eesti Kokaraamat" „The Estonian Cookbook", mille koostas Viivi Piirisild, levib väga hästi ja alustati juba kolmanda trükiga. Hiljuti ilmus ameerika ajalehes „The Tolucan" intervjuu Viivi Piirisild'iga, kus ta teeb ka reklaami kokaraamatule. Ajalehes on ka pilt rahvariides Viivi Piirisild'ist.

Ühing Eesti Maja üldkoosolekul valiti uus juhatus. Ülo Kaskla, kes oli esimees kolm aastat, ei soovinud enam kandideerida ja temale avaldati tänu tehtud töö eest. Uueks esimeheks on Boris Auksman. 1976. a. aruanne näitas sissetulekut $10.159.00 ja väljaminekut $8438.00. Üürid ja korterid tõid sisse $5620.00, üritused $3399.00, intressid ja mitmesugused toetused $1140.00

Varaseis 1. jaanuaril 1977. a. oli $68.324.00.

Samuti toimus EELK LA koguduse täiskogu koosolek. 1976. a. aruanne tasakaalus $18.260.00 kinnitati. Ülejäägist toetati dr. V. Vööbuse teose väljaandmist, Pensionäride Klubi, E. Maja, peapiiskopi sõitu konverentsile, skaute ning rahvustööd. 1976. aastal oli kogudusel 453 liiget.

V. P.

Johannes Teitsmann

IN MEMORIAM

Suure hilinemisega jõudis minuni kurb teade Johannes Teitsmann'i ootamatult varajasest jäädavalt lahkumisest.

Johannes Teitsmann sündis 27. mail 1913. a. Tartumaal. Täismehena töötas ja tegutses mitmel alal. Oli hoolas ja tubli töömees ja juba iseseisvuse ajal tõsteti ajalehes tema hoolsust ja võimeid esile.

Kommunismilaine sundis lääne poole rändama tuhandeid — nende hulgas ka tema. Lõpuks maandusime Inglismaale, ühise katuse alla, põllutöölaagrisse.

Juhan, nagu teda laagris kutsuti võitis peatselt enamuse lugupidamise. Tema oli oma kaaslaste suhtes abivalmis, heatahtlik ja sõbralik. Oli töökas, kaine ja edasipüüdlik. Igal pool, kus vähegi vajalik, pani ta esimesena käed külge. Kadunu pani ka rinnad kokku kohapealse maleklubi liikmetega, võttis osa oma rahvusgrupi organisatsioonide loomisest ja tegevusest. Ta ei keeldunud abistamast ka nooremaid riietuse, liiklusabinõude jne. muretsemisel. Astus julgelt välja nii mõnegi pahanduse puhul nõrgema ja õigluse kaitseks. Töögrupis tekkinud arusaamatusi suutis ta alati tasakaaluka nõuandega sobivalt lahendada.

Lühike aeg ühise katuse all elamisest ei anna kaugelt küllaldast ülevaadete tema elutööst.

Täismehe parimad aastad veetis ta Kanadas, kus tema töö ja tegevus temast räägivad.

Puhka rahus tubli kaasmaalane. Mälestus Sinust kestab edasi. Südamlik kaastunne abikaasale raske kaotuse puhul.

R. ILVES

* Tahab tänapäeval keegi mingi lõikava teravusega lagedale tulla, sooritab ta oma katse mõne vaese kirjaniku kallal nii nagu füsioloogid koerte kallal.

Lichtenberg

● Milwaukee muuseum koostab püsiva näituse nn. „Euroopa küla" teemal, milles oleks esindatud kõik Wisconsini osariigis asuvad rahvusgrupid. Näituse põrandapind on jagatud vastavalt rahvusgruppide suurusele. Iga rahvusgrupp tuleks esitamisele hoonetes, mis väljendaksid selle rahva ehituskunsti kui ka nende omapära. Baltimaadelt pärinevad on Wisconsinis suhteliselt vähemuses, selletõttu eestlased, lätlased ja leedulased on ette nähtud ühisesse hoonesse balti grupina. Eesti rahvusgrupi komiteesse kuuluvad J. Malm, K. Mäeste, R. Jürisson, E. Pülme ja E. Jeedas.

FINNCHARTER LENNUD 1977

Helsingi on hea lennuväli Skandinaavias ja võimaldab suurepäraseid võimalusi naabermaades rändamiseks!

HINNAD ALATES $449.00

	LAHKUMINE	SAABUMINE	KESTVUS	VIIMANE RESERVATSIOONI PÄEV	HIND
TORONTOST	21. JUUNI 6. JUULI 20. JUULI 10. AUGUST	21. JUULI 4. AUGUST 10. AUGUST 31. AUGUST	30 PÄEVA 29 PÄEVA 21 PÄEVA 21 PÄEVA	TÄIS 6. MAI 20. MAI 10. JUUNI	$449.00 $449.00 $449.00 $449.00
VANCOUVERIST	8. JUUNI 7. JUULI	26. JUULI 3. AUGUST	48 PÄEVA 27 PÄEVA	7. APRILL 6. MAI	$469.00 $510.00

TINGIMUSED:

- **Torontost sõita soovijail tuleb lennupileti reserveerimisel maksta sisse $50.00, Vancouverist sõita soovijail $60.00. Sõidust loobumisel ei maksta seda summat tagasi.**
- Koha reserveerimine teha vähemalt 60 päeva enne sõitu ja lõpposa hinnast maksta vähemalt 45 päeva enne sõitu.
- **Sõidukavatsusest loobumisel vähem kui 45 päeva enne ärasõitu reservatsiooni sissemaksu ei tagastata. Loobumisel 45—35 päeva enne ärasõitu peetakse samuti reservatsiooni sissemaks, juhul kui asendatakse teise reisijaga. Muul juhul peetakse kinni kogu pileti hind.**
- Sülelaste (alla 2 aasta) piletihind on 10% vastavast täiskasvanute hinnast.
- Laste (2—11 a.) piletihind on $25.— odavam täiskasvanu piletihinnast.
- Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidumaksu, $8.00, mis tuleb maksta eraldi. Sülelaste pileteilt ei tule seda maksu maksta.
- Kõik lennud tehakse Finnair'i või Kar-Air'i DC-8 lennukeil.
- Kõik lennud on Kanada Õhuvalitsuse poolt heaks kiidetud.

RESERVEERIGE ENDILE KOHAD VÕTTES ÜHENDUST MÕNE MEIE JÄRGMISE ESINDAJAGA

FINNCHARTER

Tel. (416) 362-2323

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIKIDELE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE!

HELISTAGE KOHO TRAVEL TELEFON (416) 485-9437 või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)
Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud.
Litsentsi nr. 1141985.

SEDA KÕIKE ON VÕIMALIK RESERVEERIDA AINULT ÜHE TELEFONIKÕNEGA.

Tehke reservatsioonid ülalnimetatud lendudele otse meilt

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI
TORONTO SOOME ÜHISPANK
Telefon 486-1533

TASUTA LENNUKOTT IGALE, KES TEEB OMA RESERVATSIOONI MEIE KAUDU

Reisibüroo registreerimisnumber 1312993

191 Eglinton Ave. East, Toronto M4P 1K1

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

LINHOLM LIMITED - REALTOR

EESTI KINNISVARA OSTU-MÜÜGI FIRMA

Toronto piirkonnas eestlastele abiks juba aastast 1954. Meie pikaajaline praktika ja sõbralik teenimine on teie huvide parimaks kaitseks. Kohest teenimist hr. Linholm'ilt telefonil 486-7752, õhtuti helistada 489-9932.

PIDEV NÕUDMINE ELUMAJU MÜÜGIKS SAADA!

„VABA EESTLANE" on
vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas —
teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 14. aprillil 1977 — Thursday, April 14, 1977

KIREV MAAILM

NEW YORK — „Roostevabad autod" peaksid ilmuma juba lähemas tulevikus autoturule, ennustavad U. S. Steel Corp. tehnikud. Olevat leiutatud vahend, mis auto kere hoiab kuus korda kauem rikkumatuna. Autokerede kiire roostetamine tekitab iga aasta ameerika majandusele sadu miljoneid dollareid kahju.

ZÜRICH — Maailma kallim linn on Shveitsi Union Panga arvestuste järele Tokio, mis elukallidusel ületab kõik linnad maailmas. Kõige odavam linna on Bogota Kolumbias. Toiduhinnad on kõige kõrgemad Tokios, Stokholmis, Genfis ja Kopenhaagenis, kõige odavamad Bogotas, Buenos Aireses ja Dublinis. Kõige kallimad on riided Bahreini pealinnas Manamas, siis Hongkongis, Genfis ja Caracases, odavamad Londonis, Bogotas ja Singapuris. Kõige kallimad korterid on New Yorgis ja Panamal, kõige odavamad Manilas ja Viinis. Üldkokkuvõttes järgnevad elukalliduselt Tokiole Manama, Oslo, Stokholm, Zürich, Genf, Kopenhaagen, Tel Aviv, New York, Pariis, Brüssel, Montreal, Toronto, Chicago, Helsingi, Hongkong, Düsseldorf, Los Angeles, San Francisco, Sydney, Mexio City jt.

WASHINGTON — USA vastuluure andmetel koguvad venelased suurel määral uraani. Vene aastane produktsioon on 17.500 tonni aastas(sellest 10.500 satelliitmaadest). Poole sellest kasutab N. Liit ära, pool varutakse. Venelaste uraani varud on praegu umbes 200.000 tonni.

STORRS, Conn. — Abielurikkumine on peagu pooltel juhustel nendeks probleemideks mida abielunõuandlad peavad lahendama, ütles American Association of Marriage and Family Counsellers president dr. F. Humphrey. Ometi vaatamata sellele osatähtsusele on abielurikkumist seni väga vähe teaduslikult uuritud. Samuti on väga vähest treeningut antud nõuandjaile neis küsimustes. Tavaliselt on abielurikkumise probleem suurem nende hulgas, kes on juba pikemat aega olnud abielus, üle 30 aastased ja jõukamas klassis. Dr. Humphrey ütles, et naised ei sekku nii tihti väljaspool abielu olevaisse seiklusisse kui mehed, aga kui nad on kord seda teinud, siis teevad nad seda suurema emotsionaalsusega.

TORONTO — Kui laulugrupp The Rolling Stones oli hiljuti Torontos ja sai kuulsaks selletõttu, et peaministri abikaasa oli pealtvaatajaks nende esinemisel ja heliplaadistamisel, siis samal ajal sõlmiti kõrgeim heliplaadistamise leping maailmas. See garanteerib grupile 21 miljonit dollarit, kusjuures selle lepingu sisse kuulub ainult müük P.-Ameerikas. Senised suuremad heliplaadistamise lepingud on 10 milj. dollarit Stevie Wonder'ile ja 8 kuni 9 miljonit Elton John'ile ja Paul McCartneyle.

VANCOUVER — Frank Davisel kadus möödunud kuul kass nimega Luke. Ta on nii kiindunud oma kassi, et on pakkunud 2000 dollarit kadunu kättesaamiseks. Ta on seni juba kuulutamiseks kulutanud üle 400 dollari.

NEW YORK — Kanada karpkala ei ole lubatud Kanadas toitluseeskirjade järele turustada. Kuna aga USA toitluseeskirjad pole nii ranged, siis Kanada karpkalu saadetakse nüüd tonnide viisi ameeriklaste söögilauale.

MÜÜA
KASEKÄSNA
Küsida Andy, tel. 416/259-6892
Aadress: 34, 36th St. Toronto,
Ont. M8W 3K9

Palmipuudepühal toimus Toronto uues raekojas siinsete erirahvuste ülestõusmispühade toite ja kombeid esitav näitus. Pildil rahvarõivais ukraina noored demonstreerivad nende kunstipäraste pühademunade värvimist olles selle kunsti oma emadelt juba varakult õppinud.

Foto: Vaba Eestlane

Prantsusmaa suurendab abi Zairele

Ka Egiptus saadab oma sõdurid kommunistide vastu võitlema

PARIIS — Prantsuse valitsus tegi teatavaks, et lisaks transportlennukitele on ta saatnud Zairesse oma sõjaväelisi instruktoreid, et abistada Zairet Angoolast üle piiri tunginud kommunistlikkude, üksuste tagasilöömisel. Poliitilised eksperdid mainivad, et kui Zaire kaotab oma kaevanduste piirkonnad, mida kommunistlikud üksused praegu ähvardavad, siis toob see kaasa praeguse rezhiimi kokkuvarisemise, kuna riik ei suuda elada ilma kaevadustest saadud sissetulekuteta.

Prantsuse valitsus on saatnud Zaire valitsusele ka relvi ning mõned poliitikud teevad sellest järelduse, et prantslaste kalkulatsioonid ja plaanid on väga kaugeleulatuvad, taotledes muu seas ka Angoolas N. Liidu toetusel rajatud marksistliku valitsuse kukutamist.

Zaire armeed on juba saabunud abistama 1500 maroko sõdurit, keda peetakse Aafrika parimateks ja hea väljaõppe saanud sõjameesteks.

Neile on oodata lisandit egiptuse sõdurite näol, kellede kohaletoomiseks on Zairesse saabunud üks Egiptuse kindral. Arvatakse, et egiptlaste arv on tunduvalt suurem kui maroko sõdurite arv.

Angoola marksistlik valitsus, kes võimule pääses kuuba sõdurite abiga, on kritiseerinud maroko sõdurite saabumist Zairesse.

Zaire president Mobotu mainis nendele väidetele vastuseks, et Zairet on rünnatud Angoolast saabunud üksuste poolt ning et need üksused tegutsevad kuubalaste juhtimisel.

Toronto „Kalev" pühitses aastapäeva

Pühapäeval, 27. märtsil liitus Vana-Andrese kirikus toimunud jumalateenistusel umbes 150-liikmeline Kalevi lipkonna pere kiriku kogudusega, et kaasa elada oma nooremate liikmete tõotuseandmisele. Altari ees Eesti riigilipust kinnihoides andsid hundulubaduse hundud Kenny Ahlberg, Eric Korjus, Andrus Küng, Eric Naar, Glen Preem ja Peter Rose.

Skauditõotuse andsid mereskaudid Thomas Kald ja Hillar Lainevool ja metsaskaudid Kenneth Osso, Thomas Mandra, Carl Pihlberg, Paul Poolsaar, Harry Sirelpuu, Ivar Voog ja Toivo Vähi.

Õpetaja nskm Andres Taul pidas kohase jutluse, mille keskseks mõtteks oli püüdmine antud lubadusest ja tõotusest kinni pidada.

Pärast jumalateenistust marssis lipkond korralikus rivis kiriku kõrvalsaali, kus toimus lipkonna 24. aastapäeva pidulik koondus.

Lipkonna juht skm Heikki Paara oma sõnavõtus tõi esile lipkonnas rakendatud suurearvulist noorte juhtide hulka ja pani poistele ja poiste vanematele südamele kasutada seda suurepärast olukorda ja saata igal võimalikul juhul oma pojad nende noorte juhtide poolt või nende abiga korraldatud skautlikele üritustele..

Lipkonna eelolevatest üritustest nimetas ta Kanada skautide õunapäeva, mis toimub 23. aprillil ja jüripäeva paraadi, mis teadaolevalt toimub 24. aprillil Moss Park Armouries kõikide Toronto skautlike-gaidlike üksuste osavõtul.

Maikuu alguses toimub lipkonna viimane sisekoondus E. Maja Noorteruumis kõikide lipkonna üksuste osavõtul. Maikuu keskel kavatseb Kalevi pere Kotkajärvel talgutega laagrikorda seada sealsed ehitused ja väljakud.

11. ja 12. juunil toimub lipkonna esimene suvelaager, mille raamides osa võetakse Eesti Skautide Maleva Kanadas poolt korraldatavast skautlike noorte spordipäevast Jõekääru staadionil.

Järgnevalt valmistub lipkond osa võtma suurlaagrist „Kotkajärve '77. mis algab 16. juulil ja kestab kaheksa päeva.

Lipkonna juht tänas Vana-Andrese kogudust, kelle lahkel vastutulekul on lipkonnal võimalik olnud kasutada kirikut ja kõrvalruume koondusteks ja teisteks üritusteks ja ka Toronto Eesti Maja juhatust.

Lipkonna vanem skm Enn Kiilaspea andis teenetemärgid üle järgmistele noortele:

Robert Paju — hunduparvikust „Taarapojad", Peter Sõrra hunduparvikust „Tormipoisid", Sulev Martin skaudirühmast „Viru", Jaan Vaikla mereskautrühmast „Vambola". Hillar Heine skautrühmast „Taara" ja Andres Tamm vanemskautide „Teras' ringist".

Kalevi lipkonna parima salgavaimuga skautsalga nimetuse sai „Viru" rühma „Karu" salk koosseisus: Sulev Martin — salgajuht, Mark Korjus, Ricky Tae, Paul Poolsaar, Thomas Mandra, Harry Sirelpuu ja Toivo Vähi.

Ringkirja viimases punktis avaldas lipkond tänu neile poistevanematele, kes on osa võtnud skauttööst oma poegade juhte abistades ja neile sõbrule, kes on kaasa aidanud lipkonna kodude ehitamisele.

Eesti Skautide Maleva Kanadas poolt tõi tervitusi nskm Ivar Nippak soovides Kalevi lipkonnale head jõudu ja tahet skautlemisel.

Lipkonna abijuht ja mereskautiderühma „Vambola' vanem skm. Raul Olo andis teisele lipk. abijuhile ja skauditööjuhile nskm Jaak Haabniit'ule üle „Vambola" märgi.

Lipk. spordijuht nskm Arvu Oiling andis ujumises, kanuusõidus ja spordipüssist laskmises kohtadele tulnud poistele üle medalid ja karikad.

Lipkonna vanem skm Enn Kiilaspea lõppsõnas kinnitas lipk. juhi poolt ettetoodud tõika Kalevi lipkonnas hulgaliselt treeningus olevatest noortest juhtidest.

Ta tänas kohvilaua ülesseadmise eest poiste emasid ja lipk. pereema pr. Susanne Kolga't.

Lauldi eesti skautide hümni viimast salmi ja pidulik koondus lõppes lippude väljaviimisega koondusruumist. Seltskondik vestlus jatkus rikkalikus kohvilauas.

Rootsi peakonsul Tallinnas

Mõnikord võib kodumaa lehte lugedes tekkida mulje nagu oleks tegemist iseseisva riigiga. Nii kirjutab üks märtsikuu ajalehtedest, et „15. märtsil saabus Tallinna hüvastijätuvisiidile seoses ärasõiduga kodumaale Rootsi peakonsul Leningradis Hans Anden. Rootsi diplomaat tegi visiidi Eesti NSV välisministri asetäitjale K. Türgile ja Tallinna TSN Täitevkomitee esimehele I. Kallionile. Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühingus oli tal vestlus ühingu esimehe J. Unduskiga. Rootsi peakonsulit saatis Eesti NSV Välisministeeriumi protokolli- ja konsulaarosakonna juhataja G. Pais. 18. märtsil lahkus H. Anden meie vabariigist".

Kas ei kõla süütult? Ei ühtki vene nime, et ühtki võõrapärast asutust. Välisvormilt nii eestilik kui olla annab ja võõrale ehk jääbki arusaamine, et nii see ongi. Nende nukumängu tegelaste taga kummitab aga suure idanaabri käsi.

Noored jatkavad Hamiltoni Eesti Seltsi juhtimist

HAMILTON (VE) — Hamiltoni Eesti Seltsi aasta peakoosolek toimus kiriku all saalis, Victoria Av. Koosolekule oli ilmunud vaid käputäis kaasmaalasi, kellele seltsi tegevus veel näib olema südamelähedane. Õhtu mõnusamaks tegemiseks pakuti enne algust kohvi ja küpsiseid.

Peakoosoleku avas H. E. S. esinaine Tiiu Pallop, paludes leinaseisakuga mälestada neid seltsi liikmeid, keda enam ei ole meie ridades ja kalmude rida on pikenenud Metsakalmistul. Lahkunud on õpetaja A. Kivisikk, seltsi asutaja ja esimene esimees H. Reio, G. Luubert, E. Poom ja V. Rebane.

Koosoleku juhatajaks valiti F. Koger ja protokollijaks Leida Normet. Häälte lugejaiks A. Lepson ja L. Wahtras. Seltsi tegevusaruande luges ette Tiiu Pallop, majandus aruande Maks Pertens ja revideerimise tulemused L. Wahtras.

Asjaajamine leiti korras olevat ja kõik aruanded kinnitati ühel häälel.

Spordiringi poolt selgitas olukorda Endel Lindaja, kurtes noorte huvi puudust või mugavust pallimängude jatkamiseks. Liikmemaks ja stipendium otsustati jätta samaks.

Tulevase aasta tegevuskava kandis ette ka esinaine T. Pallop, lootes, et uus juhatus selle arvesse võtab. Kuna tuleval aastal täitub E. V. algusest 60 a., peaks seda tähistama pidulikumalt ja laialdasemalt.

Järgnes õhtu tähtsam osa — valimised. Hamiltonis on juba aastaid seltsi juhtimine olnud noorema põlve kätes ja ainult mõned veidi vanemad „tugipuud" on nõuandjate hulgas. Senine juhatus oli nõus edasi jääma suure aplausiga kinnitatult.

Ainult lahkunud juhatusliikme Madis Vurma asemele astus noor Hanno Bohl.

Seega on juhatusliikmete arv endiselt 9 ja sinna kuuluvad: Tiiu Pallop, Andres Adler, Hanno Bohl, Merike Koger, Jaan Müür, Maks Pertens, Vello Petraska, Leo Saar ja Olev Sepp. Juhatuse kandidaatideks 3 — L. Wahtras, J. Ester, A. Lepson. Revisjonikomisjoni 3 — L. Wahtras, Max Suit, J. Viiklaid ja kandidaatideks F. Koger ja L. Tõsine.

Läbirääkimiste ajal arutati mitmeid probleeme, mis teatavate aastate järgi uuesti üles kerkivad. Uus juhatus tänas koosolijaid usalduse ja toetuse eest!

Üksmeelne koosolek lõpetati tänusõnadega tegijatele ja osavõtjaile teadmises, et asi läheb edasi ja noored teevad edaspidigi oma parima Hamiltoni eestlaskonna tegevuses.

*

Hamiltoni gaidide ja skautide ühine jüripäeva pidulik koondus ja ettekannete õhtu toimub selgi aastal 23. aprillil kell 7 kiriku all saalis, 19. Victoria Av. S. Kõik vanemad ja noorte sõbrad on teretulnud!

Saarlaste Ühingul uus esimees

Esmaspäeval, 28. märtsil toimus Saarlaste Ühingu peakoosolek, kus esitatud aruannetest võis nentida järjekordselt korda läinud tegevusaastat nii ettevõetud üritustelt kui ka majanduslikult. Tubli töö eest sai juhatus heakskiitva aplausi. Esimees Kaalep Ots tegi teatavaks kahe auliikme nimed, kelleks osutusid A. Laanvere ja M. Peeker. Neid kahte tublit saarlast tunnustati pideva ja pikaajalise töö eest Saarlaste Ühingus. Samas palus K. Ots koosolekult kergemat karistust ja teda vabastada esimehe kohalt, kuna 10 aastat ohje hoida olevat ühe mehe poolt küllaldane panus. Koosolek andis edasi siirama tänu tubli töö eest, mida Kaalep Ots on aastaid kohusetruult teinud. Uue juhatuse liikmeteks osutusid — A. Kapp, H. Kuld, A. Käärid, S. Laaniste, A. Reinsoo, L. Riis ja A. Rosin. Revisjonikomisjoni liikmeteks — K. Ots, J. Rosin ja A. Sepp. Koosoleku lõpuks tänas koosoleku juhataja R. Kreem osavõtjaid ja soovis uuele juhatusele edu eeloleval tegevusaastal. Uueks esimeheks valiti juhatuse liikmete poolt Arni Käärid.

Toronto Eesti Meeskoor sõidab Montreali

Toronto Eesti Meeskoor korraldab 23. ja 24. aprillil kontsertmatka Montreali, millega on võimalik liituda ka huvireisijail. Väljasõit Toronto Eesti Maja juurest toimub laupäeval kell pool 8 hommikul ja tagasi loodetakse jõuda pühapäeva õhtul kell 6.

Kontsert toimub Montrealis „Windsor Hall'is" (Cypress st.) ja samas on ka koosviibimine pärast kontserti, kus loodetavasti saab kohata enamikku Montreali eestlaskonnast.

Kava esimesel poolel esineb T. E. Meeskoor Harri Toi juhatusel, esitades valiku Torontos aastakontserdil ettekantud laule. Kava teisel poolel T. E. M. koos Montreali Meeslaulu Seltsiga ühendkoorina Erik Kokker'i ja Harri Toi dirigeerimisel esitab M. Lüdig'i — „Koit", E. Aav'a — „Humal" ja L. Virkhaus'i — Lõpukoor, kantaadist „Minu kodu". Klaveril saadab Dagmar Kokker.

Kuna sõit siinnib kahe bussiga, siis on piiratud arvul võimalus kaasasõita ka mitte kooriliikmetel. Informatsiooni kaasasõidu võimaluse üle saab koorivanemalt, O. Haamer'ilt, tel. 282-8786.

Peale kontsertmatka jatkuvad koori harjutused igal teisipäeval kogu mai kuu jooksul ettevalmistades tulevaaastast kava. Viimasel maikuu päeval on aasta peakoosolek, et vaadata tagasi tehtud tööle ja seada üles uusi ülesandeid ja sihte.

r.

Helsingi operetietendus Torontos

Pühade nädalal toimus Torontos Helsingi operetiteatri külalisetendus kus lühendatud kujul ja väikeses koosseisus esitati E. Kalmani operett „Mariza". Koolisaali sisenedes näis see küll rohkem olevat eesti teatriõhtu, niivõrd oli osavõtjate hulgas eestlasi ja nende kõrval mõnel määral ka soomlasi. Vanad mälestused olid ikka veel säilitanud tunnetusliku lähisuse omaaegse muusikalise teatrivormi vastu, mis nüüd leiab haruharva tee teatrilavale. Aga see andis vaatajaile siiski ühe romantilise miljööga õhtu ja kergetujulise meeleolu.

Helsingi ringsõidul olev operetigrupp on siin varem esinenüd ja seekordne koosseis oli väike. Peaosas ja lavastaja ülesandeis oli Hilkka Kinnunen, kes oma osa suutis esitada võrdlemisi elavalt ja sujuvalt. Ta kaasmängija Ari Määttänen krahv Tassilo osas näis kannatavat hääleraskuste tõttu. Subretipaar Kaarina Tuunanen ja Risto Kahilahti aga sädelesid oma lauludes ja tantsudes, mis olid ta enese seatud. Lavapilt oli väga lihtne ja orkesti asemel saatis von Deringer klaveril. Sellega puudusid kaks olulist opereti elementi, kõrgklassi elumiljööd kujutav lavakujundus ja muusika, mis pannuks Kalmani viisirikkuse helisema, sest ilma viiulisaateta on veidi imelik laulda mustlaslikest tundeist.

Sellisena see oli aga hea näide kuivõrd lihtsalt suudetakse opereti teha ja siiski vaatajaile mingikujuline teatriõhtu pakkuda.